

PENSIONSPROFFS för den offentliga sektorn

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2018

Innehåll

Verkställande direktörens översikt	3	Pensionsansvarsfonden	21
Styrelsens verksamhetsberättelse 2018	5	Kapitalvärdet av intjänade förmåner inom pensions-	
Operativ miljö	5	systemet för Kevas medlemssamfund	21
Keva förbereder sig för förändringar	5	Verksamhetskostnader, avskrivningar och lagstadgade	
Andra betydande förändringar i den operativa miljön	5	avgifter	22
Osäkerheten i världspolitiken inverkar på		Verksamhetskostnader och avskrivningar	22
de ekonomiska utsikterna	5	Lagstadgade avgifter	22
Bättre sysselsättning, oroande befolkningsprognos	6	Förvaltning	23
Författningsändringar	6	Ny styrelseordförande	23
Kundrelationer och kunder	8	Delegationernas mandat fortgår	23
Kund- och servicebehoven i fokus i kundarbetet	8	Ledningsgruppen sammanträdde 37 gånger	23
Privatkunderna föredrar webbtjänsten	8	Personal	25
Nyckeluppgifter för kommunarbetsgivarna	8	Arbetsmiljön utvecklades i projektet för utveckling	
Kundrespons utnyttjades för att utveckla tjänsten	9	av verksamhetskulturen	25
Avgiftsinkomst	10	Utvecklingsplaner utifrån personalenkäten	25
Avgiftsinkomsten ökade med 2,6 procent	10	Keva stöder personalens arbetshälsa	25
Den pensionsavgiftsbaserade avgiften minskade	10	De Kevaanställda deltar i strategiarbetet	25
Keva har hand om statens och kyrkans		IT	26
pensionsavgifter	10	Artificiell intelligens och databaser effektiviserar	
Pensioner och förmåner	12	användningen av data	26
Antalet ansökningar om invalidpension ökade	12	Nättjänster för arbetsgivar- och privatkunder	26
Ansökningar och beslut	12	Systemändringarna på grund av inkomstregistret	
Rättelseförfarandet vid pensionsbeslut	12	implementerades planenligt	26
Pensionsavgången	15	Intern övervakning	27
Utbetalda pensioner	15	Riskhantering	27
Arbetslivstjänster och stöd för fortsatta yrkeskarriärer	16	Compliance-verksamhet	28
Också arbetsgivare inom staten får tillgång till tjänster	16	Internrevision	28
Nyckeluppgifter används i över 200 organisationer	16	Framtidsutsikter	29
Arbetslivsutvecklingspengar för resultatrik verksamhet	16	Utmaningar för arbetspensionssystemets hållbarhet	29
Rehabilitering som stöd för fortsättning i arbetet	17	Sammanläggningen av arbetspensionssystemen	
Placeringsverksamheten	18	förutsätter en övergångsperiod	29
Kevas placeringar 50 miljarder euro	18	Keva ska bli mer kundinriktad och effektivare	30
Kapitalplaceringar uppvisade bäst resultat	18	Bilaga: tabeller enligt pensionssystem	31
Ränteplaceringar	18	Organisation 31.12.2018	35
Aktieplaceringar	19		
Fastighetsplaceringar	19		
Kapital- och hedgefondplaceringar	19		
Styrelsen förnyade styrningen av			
placeringsverksamheten 2017	19		
Ansvarsfulla investeringar har integrerats			
i placeringsverksamheten	19		
Dotter- och intressebolag	21		

Verkställande direktörens översikt

Ur Finlands synvinkel var 2018 ett bra år: nationalprodukten ökade och sysselsättningen förbättrades avsevärt. Den offentliga ekonomin utvecklades väl men kommunekonomin försvagades bl.a. på grund av exceptionellt stora skatteåterbärningar och återbetalning av förskottsskatter som uppburits till ett för högt belopp året innan.

Lönesumman för Kevas medlemsamfund ökade mer än förväntat, med 3,4 % jämfört med föregående år. Således minskade Kevas finansnetto mindre än väntat till -178 miljoner euro. För placeringsverksamheten var året svårt och värdet av placeringarna sjönk med tre procent. Placeringsverksamhetens kapitalvägda realavkastning på lång sikt är ändå bland de bästa i arbetspensionsbranschen, 3,8 procent.

Landskapen blir medlemssamfund i Keva

Året var arbetsdrygt för Keva. Utöver de grundläggande uppgifterna deltog vi i flera betydande projekt för att staka ut den offentliga sektorns framtid.

Med tanke på hela Finland och i synnerhet Kevas medlemssamfund är regeringens omfattande vård- och landskapsreform historiskt sett den största reformen av den offentliga förvaltningen någonsin. I skrivande stund är behandlingen av den äntligen på slutrakan i riksdagen men det verkar uppenbart att reformen inte godkänns under denna valperiod. Om reformen blir verklighet leder det till betydande ändringar i den offentliga sektorn och till att en ny förvaltningsnivå, landskapen, blir medlemssamfund i Keva.

Även om reformen inte fortskrider verkar det klart att andelen privat serviceproduktion inom hälsovården och sociala tjänster, särskilt inom omsorgen, ökar under de kommande åren. Det är också troligt att ansvaret för att ordna social- och hälsovården överförs till en större enhet än enskilda kommuner. Samtidigt fortsätter hela social- och hälsovårdsbranschen att växa och kommer att sysselsätta betydligt fler arbetstagare än nu.

Starkare arbetspensionssystem genom sammanslagning

Keva deltog i arbetet i den arbetsgrupp som tillsatts av Social- och hälsovårdsministeriet och Finansministeriet och

som hade till uppgift att reda ut om kommunsektorns och den privata sektorns arbetspensionssystem kan sammanslås och bedöma konsekvenserna för en eventuell sammanslagning. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete och lämnade sin rapport i februari 2019.

Arbetsgruppens enhälliga framställan om att sammanslå det kommunala pensionssystemet och den privata sektorns pensionssystem är en god grund för den gigantiska reformen av pensionerna i kommunsektorn. Med tanke på kommunsektorn är det särskilt viktigt att kommunsektorns pensionsavgifter i och med sammanslagningen kommer att vara på samma nivå som i den privata sektorn efter den rätt långa övergångsperioden. Enligt utredningen inverkar sammanslag-

ningen inte på de löpande pensionerna, arbetstagarnas eller pensionstagarnas pensionsavgifter, pensionstillväxten, pensionsindexen eller pensionsåldern.

Vid den fortsatta beredningen ska ännu flera betydande frågor behandlas, och de kräver både omfattande beredning och tillräckligt lång tid. Ur Kevas synvinkel är det bra om det politiska beslutet om att inleda lagberedningsarbetet för sammanslagningen eventuellt redan fattas i samband med regeringsförhandlingarna efter riksdagsvalet på våren.

Under samma tak

Keva arbetade hela 2018 på sin nya strategi enligt vilken Keva före 2025 ska vara allt mer kundinriktad och allt effektivare. Samtidigt fortsatte Keva 2019-projekten. I dem har fokus varit på att utveckla särskilt verksamhets-

kulturen, hanteringen av kundrelationerna och utnyttjandet av digitaliseringen samt att tydliggöra Kevas varumärke och hållbarhetstänk.

Som ett led i ändringen av verksamhetskulturen flyttade merparten av de Kevaanställda under 2018 till det ombyggda flexkontoret i Kevas kontorshus på Unionsgatan. Samtidigt effektiviserades lokalanvändningen. Under våren 2019 slutförs processen och då är alla Kevaanställda under samma tak.

Utredningen av ett företagshälsovårdsbolag fortsätter

Företagshälsovården i den offentliga sektorn är föremål för förändringar bl.a. till följd av vårdreformen. Aktörerna på kommunfältet har bett Keva reda ut om det är möjligt att bilda ett offentligt

företagshälsovårdsbolag som är verksamt i hela landet. Keva inledde utredningen 2018 tillsammans med de centrala kommunerna och sjukvårdsdistrikten.

På våren 2019 blir det klart om ett nationellt företagshälsovårdsbolag som betjänar personalen i den offentliga sektorn blir verklighet. Syftet är i synnerhet att förbättra effektiviteten i företagshälsovårdsverksamheten och på så sätt minska kommunsektorns årliga kostnader för arbetsoförmåga på två miljarder euro samt att erbjuda aktörerna i kommunsektorn ett nytt alternativ i företagshälsovårdsbranschen som blir allt mer koncentrerad.

Timo Kietäväinen
verkställande direktör

Styrelsens verksamhetsberättelse 2018

Operativ miljö

År 2018 präglades av osäkerhet. Med tanke på Kevas medlemssamfund var vård- och landskapsreformen som statsminister Juha Sipiläs regering vill genomföra den mest betydande förändringen i den operativa miljön. Om reformen blir verklighet leder det till betydande ändringar i serviceproduktionen och personalstrukturen i den offentliga sektorn. Samtidigt kommer sannolikt den privata sektorns andel av serviceproduktionen att så småningom börja öka.

När denna verksamhetsberättelse skrevs pågick lagstiftningsarbetet med vård- och landskapsreformen fortfarande och det var oklart om lagstiftningen skulle bli klar före riksdagsvalet 2019. Om riksdagen hinner behandla lagarna betyder landskaps- och vårdreformen att nya landskap inrättas, att social- och hälsovårdens strukturer, tjänster och finansiering reformeras och att nya uppgifter överförs till landskapen. Framöver ordnar de 18 självstyrande landskapen alla social- och hälsovårdstjänster inom sitt område. I och med lagreformen ska landskapen och deras serviceinrättningar samt bolag bli medlemssamfund hos Keva. Därtill ska de anställda som i och med landskapsreformen överförs från staten försäkras i Kevas pensionssystem. Vård- och landskapsreformen omfattar också ett lagförslag som har som syfte att förenkla Kevas förvaltning samt avgiftsstrukturen.

Keva förbereder sig för förändringar

Om vård- och landskapsreformen ge-

nomförs bedöms den leda till betydande förändringar i marknadsandelarna på social- och hälsovårdsmarknaden: den privata sektorns andel blir större medan den offentliga sektorns andel krymper. Detta kan ha betydande konsekvenser för avgiftsnivån i Kevas pensionssystem. Med tanke på detta har en överföringsavgift föreslagits. Syftet med den är att minska höjningstrycket på pensionsavgifterna i det krympande offentliga pensionssystemet.

År 2018 spekulerades det om riksdagen före slutet av sitt mandat i mars 2019 hinner behandla alla behövliga lagar. Keva är förberedd både på att lagpaketet godkänns och på att det inte hinner bli klart.

Samtidigt har det också undersökts om det är ändamålsenligt och möjligt att helt eller delvis avstå från att hålla pensionssystemen i den kommunala och den privata sektorn i sär. För detta ändamål tillsattes en bredbasig arbetsgrupp 2017 och den lämnade sin rapport i februari 2019.

Andra betydande förändringar i den operativa miljön

Sjukvårdsdistrikten i Finland har i och med vårdreformen börjat överväga allt större samsamarbetsstrukturer. Både i Birkaland och i Lappland har omfattande utredningar gjorts om sjukhusverksamhet över landskapsgränserna och om dess juridiska verksamhetsform. Bolag och andelslag har granskats närmare i dessa utredningar. Planerna leder till osäkerhet i Kevas operativa mil-

jö eftersom andelslag inte kan vara medlemssamfund i Keva.

Keva har på begäran av kommunerna deltagit i arbetet för att reda ut den kommunala företagshälsovårdens framtid. Under innevarande år har man utrett möjligheten att bilda ett bolag som ägs av kommunorganisationerna och delvis av Keva och som fungerar på företagshälsovårdsmarknaden. Nu pekar utredningen på att ett företagshälsovårdsbolag av denna typ tills vidare inte kommer att bildas i Finland. Däremot kommer ett företagshälsovårdsbolag att bildas i samarbete mellan kommunerna, Keva och samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Det ska producera företagshälsovårdstjänster enligt inhouse-princip eller princip för anknuten enhet för ägarparterna.

Lagarna om inkomstregistret antogs i januari 2018 och registret infördes 1.1.2019. Inkomstregistret är en nationell elektronisk databas som innehåller löne-, pensions- och förmåsuppgifter på individnivå. Arbetspensionsanstalterna använder uppgifterna i inkomstregistret från början av 2019. Pensioner och andra förmånsinkomster meddelas till inkomstregistret från 1.1.2020. Keva har deltagit aktivt i beredningen av införandet av inkomstregistret och tar systemet i bruk enligt avtalad tidtabell.

Osäkerheten i världspolitiken inverkar på de ekonomiska utsikterna

År 2018 präglades av osäkerhet till följd av de globala handelskonflikterna.

USA:s handelspolitiska kapprustning, omförhandlingar av handelsavtal och importtullar som en del av landets aggressiva handelspolitik överskuggade världsekonomin. Världshandeln saktade in under det gångna året.

Enligt de nyaste statistik- och enkätuppgifterna svek den ekonomiska tillväxten i eurozonen förväntningarna. Den ekonomiska tillväxten i regionen backas fortfarande upp av inhemsk efterfrågan. Konflikten mellan Europeiska kommissionen och Italien om den ekonomiska politikens riktning och osäkerheten kring Britanniens utträde ur EU, dvs. brexit, har försvagat eurozonens tillväxtutsikter.

Produktionen inom den finländska ekonomin ökade 2018 och BNP ökade med 2,5 %. Samtidigt har skulden i relation till BNP fallit under 60-procentsstrecket. Finansministeriet uppskattar att den ekonomiska tillväxten i Finland mattas av under de kommande åren trots att sysselsättningen i Finland ökade snabbare än väntat 2018. Den finländska exporten har efter de senaste årens starka tillväxt utvecklats sämre än väntat. Ökningen av inhemska investeringar bromsar in på grund av det minskade antalet bostadsinvesteringar.

Bättre sysselsättning, oroande befolkningsprognos

Enligt statistikcentralens arbetskraftsundersökning från slutet av året var antalet arbetslösa 168 000, vilket var 22 000 färre än året innan. Antalet långtidsarbetslösa var fortfarande högt. Antalet sysselsatta var 38 000 högre och sysselsättningsgraden steg till 72 procent i slutet av året.

Förhandlingar om löneförhöjningar 2018 fördes sektorvis och de nomi-

nella inkomsterna uppskattas ha stigit med 1,8 %. I och med ökningen av sysselsättningen och de nominella inkomsterna uppskattas hela ekonomins lönesumma ha ökat med 4,6 %. Inflationen var 1,1 % år 2018.

Den nya befolkningsprognos som statistikcentralen publicerade i slutet av året är oroväckande. Enligt den var 2018 det tredje året i rad då fler människor dog än föddes i Finland. Enligt den nya befolkningsprognosen är antalet under 15-åringar i Finland 2035 lika lågt som i slutet av 1870-talet då invånarantalet i vårt land var lägre än två miljoner. Den åldrande befolkningen orsakar ett betydande tryck på hållbarheten i den offentliga ekonomin på längre sikt eftersom det ökande antalet äldre personer höjer utgifterna för pensioner, hälsovård och omsorg. Samtidigt minskar befolkningen i arbetsför ålder som genom skatter ska finansiera välfärdstjänsterna och den sociala tryggheten.

Även om skuldförhållandet i den offentliga ekonomin förväntas bli allt bättre under de närmaste åren vållar utvecklingen av befolkningens åldersstruktur oro för nationalekonomins utveckling. Prognoserna på utvecklingen av den offentliga ekonomin är negativa på längre sikt. Finansministeriets uppskattning om hållbarhetsgapet i den finländska nationalekonomin är omkring 4 procent i förhållande till BNP.

Arbetspensionssystemets placeringstillgångar nådde alla tiders toppnivå 2018. I slutet av september utgjorde tillgångarna 204,7 miljarder euro och under sista kvartalet svängde de neråt. Trots ökningen i placerings-tillgångarna och ökningen i pensionsavgiftsinkomsten till följd av den goda ekonomiska konjunkturen blir arbetspensionsanstaltens finansiella ställning inte bättre. Arbetspensionsutgif-

terna fortsätter att öka snabbt eftersom antalet pensionärer och den genomsnittliga pensionsnivån stiger.

Kommunekonomin goda resultat för 2018 kommer att försämrats under räkenskapsperioden 2019. Kommunernas verksamhetskostnader har ökat mer än väntat samtidigt som skatteinkomsterna har sjunkit. Ökningen av utgifterna beror bland annat på ökade vård- och omsorgskostnader till följd av den åldrande befolkningen samt på kommunsektorns ökade inkomstnivå. Inkomsterna minskar å sin sida på grund av att dagvårdsavgifterna sänkts.

Författningsändringar

Dataskyddslagen ökade de registrerades rättigheter

Betydande författningsändringar 2018 var ikraftträdandet av EU:s allmänna dataskyddsförordning och antagande av den nationella dataskyddslagen som hänför sig till förordningen. De nya dataskyddsbestämmelserna trädde i kraft 1.1.2019 och förordningen och lagen reglerar behandlingen av personuppgifter. Den personuppgiftsansvarigas skyldigheter avseende transparens och dokumentering vid behandling av personuppgifter ökade medan den registrerades rätt till sina egna uppgifter stärktes. Keva behandlar personuppgifter i vid utsträckning i sin verksamhet och en del av dem såsom uppgifterna om personens hälsotillstånd är konfidentiella.

Under översiktsåret lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (informationshanteringslag) och till vissa lagar som har samband med den. Informationshanteringslagen är en allmän lag som gäller informa-

tionshantering och enligt förslaget ska den tillämpas på omfattande plan i myndighetsverksamhet och den ska huvudsakligen också gälla Keva. Därtill lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till lag om tillhandahållande av digitala tjänster och lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, och genom den genomförs tillgänglighetsdirektivet på det nationella planet.

Inkomstregistret infördes

Under översiktsåret förberedde sig pensionsbranschen för införandet av det nationella inkomstregistret. De ändringar i arbetspensionslagarna och pensionslagen för den offentliga sektorn som hänförde sig till inkomstregistret antogs i december 2018. Inkomstregistret infördes 1.1.2019 och i fortsättningen kommer Keva att få tillgång till anställnings- och inkomstuppgifterna direkt från inkomstregistret.

Arbetspensionsanstalterna använ-

der uppgifterna i inkomstregistret från början av 2019. Pensioner och andra förmånsinkomster anmäls till inkomstregistret från 1.1.2020.

Proposition till riksdagen med förslag till ändring av Kevas förvaltningsstruktur

Riksdagen fortsatte med behandlingen av landskaps- och vårdreformen 2018. Landskapsreformens andra stora laghelhet, dvs. regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om verkställigheten av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter (RP 14/2018 rd) lämnades i mars. Helheten omfattade ett förslag till ändring av Kevas förvaltningsstruktur.

Reformen ska förenkla behörigheterna och uppgifterna mellan Kevas förvaltningsorgan. Det föreslås att den nuvarande delegationen ersätts med ett nytt organ, dvs. Kevas fullmäktige. Det föreslås att delegationens och styrelsen sammansättning ändras så

att landskapen och kommunerna är jämnt representerade i delegationen och styrelsen. Dessutom föreslås att arbetsgivarna ska vara representerade i Kevas förvaltning på så sätt att Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT som bildas som intressebevakare för kommunernas och landskapens arbetsgivare ska vara representerat i Kevas förvaltning.

Dessutom föreslås att principerna för god förvaltning förstärks genom bestämmelserna om allmänna krav på förvaltningen. Det föreslås att i lagen också tas in bestämmelser om elektroniska sammanträden och om ett elektroniskt beslutsförfarande vid styrelsens och delegationens sammanträden.

Kundrelationer och kunder

Keva hade 1 980 arbetsgivarkunder 31.12.2018 (enligt verksamhetsberättelsen 2017 var antalet arbetsgivarkunder 2 315, men beräkningssättet preciserades och överlappningar gallrades bort 2018). Av Kevas kunder var 1 066 organisationer i kommunsektorn, 635 statliga arbetsgivare och 278 församlingar och kyrkliga samfundigheter. Därtill är FPA arbetsgivarkund hos Keva.

Keva har hand om arbetspensions-tjänsterna för ca 1,2 miljoner anställda och pensionstagare i den offentliga sektorn. Av dessa är cirka 685 000 försäkrade och 593 000 pensionstagare.

Kund- och servicebehoven i fokus i kundarbetet

Antalet kundmöten i anslutning till hantering av kundrelationer var nästan 30 procent högre än 2017. Det kvalitativa innehållet på mötena och mervärde för kunderna samt antalet möten utvecklas på fortlöpande basis. Kunderna beställde och Keva ordnade 195 utbildningar. Över 10 000 privat- och arbetsgivarkunder deltog i utbildningarna.

Antalet övriga kund- och samarbetsvenemang var totalt omkring hundra. I kundarbetet betonades 2018 de ändrade kund- och servicebehoven, införandet av kommunkundernas tjänst Nyckeluppgifter samt främjandet av det nätverkande verksamhets-sättet.

Privatkunderna föredrar webbtjänsten

Antalet samtal till Kevas rådgivningsnummer för privatkunder 2018 var

Arbetsgivarkunder 31.12.2018	Antal
Arbetsgivare i kommunsektorn	1 066
Kommuner och städer	311
Samkommuner	139
Aktiebolag	592
Föreningar och stiftelser	20
Övriga kommunorganisationer	4
Arbetsgivare inom staten	635
Kyrkans organisationer	278
Arbetsgivare inom FPA	1
Totalt	1 980

154 711 medan antalet samtal till arbetsgivarkundernas rådgivningsnummer var 3 012. Av privatkundernas samtal gällde 125 278 allmän pensionsrådgivning och resten pensionsutbetalning. Antalet samtal sjönk en aning jämfört med föregående år. Keva införde ett nytt telefon- och kontaktsystem 2018. Med hjälp av systemet kan kunderna betjäna smidigare och ärendena kan allt oftare skötas på en gång.

Kundtjänsten inom Kevas pensionsrådgivning betjänade omkring 400 kunder som hade bokad tid.

Webbtjänsterna befäste sin ställning. Under 2018 besöktes Kevas webbplats 1,6 miljoner gånger och antalet användare ökade med 9 procent jämfört med föregående år.

Privatkundernas webbtjänst Dina pensionsuppgifter blev allt populärare: antalet inloggningar till tjänsten var 712 700. Antalet inloggade steg med 8 procent jämfört med 2017. Via webb-

tjänsten besvarades 25 956 förfrågningar varav 19 942 gällde allmän pensionsrådgivning. I likhet med tidigare år var tjänsten den populäraste på Kevas webbplats.

Användarnas nöjdhet med tjänsten Dina pensionsuppgifter förbättrades och 84 procent av kunderna gav tjänsten betyget utmärkt eller bra. Tjänsten Dina pensionsuppgifter började utvecklas 2018 i syfte att förbättra användarvänligheten och informationsvärdet ytterligare.

Nyckeluppgifter för kommunarbetsgivarna

Arbetsgivarnas webbtjänst Nyckeluppgifter marknadsfördes för kommunorganisationer under hela året. Med hjälp av tjänsten kan arbetsgivaren bedöma och analysera till exempel ledningen av arbetsförmågan i sin egen organisation. Tjänsten omfattar en andel på sju miljarder av kommun-

sektorns lönesumma på 17,4 miljarder euro.

Antalet inloggnings till webbtjänsten för arbetsgivare var 29 149. Antalet inloggnings sjönk med 9 procent jämfört med 2017.

Under året infördes en meddelandefunktion i webbtjänsten för arbetsgivare. Via den kan arbetsgivarna sköta kommunikationen om organisationens pensionsförsäkring med Keva och bland annat skicka dokument på ett säkert sätt.

Kundrespons utnyttjades för att utveckla tjänsten

Keva samlade in kundrespons på tre olika sätt 2018. Respons samlades ständigt in i samband med att kunderna skötte sina ärenden via olika kanaler. På hösten 2018 genomfördes en

kundnöjdhetsenkät både för privatkunder och för arbetsgivarkunder. Därtill hade kunderna möjlighet att lämna spontan respons på vilket ämne som helst på Kevas webbplats.

Den respons som samlades i samband med ärendehantering (på webbplatsen, i telefon, på Kevas evenemang och kundmöten) behandlades och utnyttjades vid utvecklingen av tjänsterna. Responsen har i regel varit väldigt positiv och i likhet med 2017 fick 80–90 procent av mötena bra eller utmärkt betyg av kunderna. Kunderna gav dessutom utmärkta utvecklingsförslag i den spontana responsen som sedan genomfördes i olika enheter inom Keva.

Under översiktsåret genomfördes en kundnöjdhetsenkät för arbetsgivarkunder i samband med den enkät om anseende som gjordes bland Kevas in-

tressenter. Enligt enkäten bedömde 71 % av arbetsgivarkunderna att Keva har lyckats bra eller utmärkt i sin verksamhet. Resultatet var bättre än 2017. Kunderna anser att Keva är en tillförlitlig aktör och att Kevas tjänster är nyttiga. Enligt kunderna har Keva också utvecklat sina tjänster. Enligt undersökningen fanns bland annat tjänster för ledning genom information och aktiva kontakter på kundernas önskelista.

I likhet med tidigare år var privatkundernas nöjdhet på en utmärkt nivå. Betygen har förbättrats jämnt under de senaste åren och redan över 90 % av de kunder som fått pensionsbeslut gav Kevas verksamhet betyget bra eller utmärkt. Kunderna ansåg att det gick enkelt och snabbt att sköta ärendena och berömde den vänliga servicen.

Avgiftsinkomst

I slutet av 2018 var antalet försäkrade enligt pensionssystemet för Kevas medlemssamfund cirka 535 000, dvs. omkring 1,4 procent fler än året innan. Medlemssamfundens lönesumma uppgick till 17 410 miljoner euro, vilket var 566 miljoner euro (3,4 %) mer än 2017.

Avgiftsinkomsten ökade med 2,6 procent

Den avgiftsinkomst som Kevas medlemssamfund betalade uppgick 2018 till sammanlagt 4 920 miljoner euro (4 793 miljoner euro 2017), vilket var 28,26 % av lönesumman (28,46 % 2017). Avgiftsinkomsten ökade med 127 miljoner euro (2,6 %) jämfört med föregående år. Avgiftsinkomsten för Kevas medlemssamfund bestod av fyra olika komponenter, dvs. arbetsgivarens och arbetstagarens lönebaserade avgift samt den pensionsutgiftsbaserade och den förtidspensionsutgiftsbaserade avgift som tas ut av arbetsgivaren.

De lönebaserade avgifterna uppgick till 4 097 miljoner euro, vilket var 115 miljoner euro och 2,9 % mer än 2017. Arbetstagarnas andel av avgiften var 1 181 miljoner euro och arbetsgivarnas 2 916 miljoner euro. År 2018 var den lönebaserade avgiften i snitt

23,53 % av lönerna, dvs. 0,11 procentenheter mindre än 2017. Arbetsgivarnas avgiftsprocent minskade med 0,3 procentenheter och arbetstagarnas avgiftsprocent ökade i snitt med 0,19 procentenheter. Avgiften fördelade sig 2018 så att av arbetstagare som var yngre än 53 år och äldre än 62 år togs ut en avgift på 6,35 %, av arbetstagare på 53–62 år 7,85 % och av arbetsgivarna 16,75 %.

Den pensionsutgiftsbaserade avgiften minskade

Enligt beslut av Kevas delegation togs 653 miljoner euro ut i pensionsutgiftsbaserad avgift av medlemssamfundet, vilket var 3,75 procent av lönesumman. Den pensionsutgiftsbaserade avgiften minskade med 10 miljoner euro, dvs. 1,5 procent jämfört med föregående år.

Enligt delegationens beslut togs 170 miljoner euro ut i förtidspensionsutgiftsbaserad avgift, vilket var 0,98 procent av lönesumman. Avgiften steg med 21 miljoner euro, dvs. 14 procent jämfört med föregående år.

Ekonomiskt stöd är en förmån som motsvarar grupplivförsäkring och som betalas till förmånstagarna efter att ett medlemssamfunds tjänsteinnehavare eller arbetstagare har dött. Vid ut-

gången av 2018 hade 724 medlemsamfund ordnat ekonomiskt stöd via Keva. I betalningsandelar för ekonomiskt stöd tas ca 4,8 miljoner euro ut 2018, dvs. 0,2 miljoner euro mer än året innan.

Försäkringsavgiftsinkomsten från arbetslöshetsförsäkringsfonden var ca 128 miljoner euro, 43 miljoner euro mindre än 2017.

Keva har hand om statens och kyrkans pensionsavgifter

Keva ansvarar enligt lag också för beräkningen och insamlandet av statens och den evangelisk-lutherska kyrkans pensionsavgifter. Keva samlar in pensionsavgifterna direkt på statens pensionsfonds och kyrkans centralfonds bankkonton men Keva ansvarar för alla praktiska åtgärder kring uppgiften.

År 2018 samlade Keva drygt 1,4 miljarder euro i statens pensionsavgifter och drygt 140 miljoner euro i kyrkans pensionsavgifter. Statens och den evangelisk-lutherska kyrkans pensionsavgifter har ingen resultatverkan på Kevas bokslut.

Avgiftsprocent för Kevas medlemssamfund 2009–2018

År	Arbetsgivarens andel				Löntagarens pensionsavgiftsprocent	Totalt i genomsnitt
	Lönebaserad avgift	Pensionsavgiftsbaserad avgift	Förtidspensionsavgiftsbaserad avgift	Totalt		
2018	16,75	3,75	0,98	21,48	6,78 ¹⁾	28,26
2017	17,05	3,94	0,88	21,87	6,59 ²⁾	28,46
2016	17,10	5,21	0,90	23,21	6,19 ³⁾	29,40
2015	17,20	5,62	0,80	23,62	6,19 ⁴⁾	29,81
2014	16,85	6,03	0,91	23,79	6,03 ⁵⁾	29,82
2013	16,45	6,64	0,91	24,00	5,58 ⁶⁾	29,58
2012	16,35	6,21	0,99	23,55	5,57 ⁷⁾	29,12
2011	16,10	6,45	1,00	23,55	5,10 ⁸⁾	28,65
2010	15,60	6,66	1,29	23,55	4,87 ⁹⁾	28,42
2009	15,90	6,60	1,10	23,60	4,62 ¹⁰⁾	28,22

1) för dem som är under 53 år och 63 år fyllda 6,35 % och 53–62-åringar 7,85 %

2) för dem som är under 53 år och 63 år fyllda 6,15 % och 53–62-åringar 7,65 %

3) för dem som är under 53 år 5,70 % och för 53 år fyllda 7,20 %

4) för dem som är under 53 år 5,55 % och för 53 år fyllda 7,20 %

5) för dem som är under 53 år 5,55 % och för 53 år fyllda 7,05 %

6) för dem som är under 53 år 5,15 % och för 53 år fyllda 6,50 %

7) för dem som är under 53 år 5,15 % och för 53 år fyllda 6,50 %

8) för dem som är under 53 år 4,70 % och för 53 år fyllda 6,00 %

9) för dem som är under 53 år 4,50 % och för 53 år fyllda 5,70 %

10) för dem som är under 53 år 4,30 % och för 53 år fyllda 5,40 %

Pensioner och förmåner

Antalet ansökningar om invalidpension ökade

Keva uppnådde den målsatta handläggningstiden i alla andra pensionslag utom vid handläggningen av invalidpensions- och rehabiliteringsansökningar. Dessa ansökningar ökade oväntat och avsevärt, och handläggningen av dem ledde till att handläggningstiderna blev längre. Till följd av detta ökade Keva antalet handläggare inom förmåner enligt prövning och samtidigt automatiserades handläggningsprocessen.

Vid handläggningen av pensionsansökningarna prioriterades ansökningarna för sådana personer vars utkomst hade avbrutits eller var nära att avbrytas. Sett till kontinuiteten av utkomsten var Kevas servicenivå på så gott som samma nivå som 2017, trots att endast handläggningen av statens pensioner uppnådde målen som var mer ambitiösa än under tidigare år. De försäkrades kundnöjdhet överträffade målnivån.

Förberedelserna inför inkomstregistret orsakade mycket arbete samt ändringar i handläggningssystemen och processerna för pensionerna. Eftersom ändringarna påverkade både arbetsgivar- och privatkundernas verksamhet var kommunikationen om förändringarna omfattande i slutet av hösten. En beredskapsplan upprättades för handläggningen av ålderspensioner för den händelse att behövliga uppgifter inte skulle fås från arbetsgivarna i tid via inkomstregistret.

Andelen elektroniska ansökningar ökade fortfarande märkbart i alla pensionslag men det ytterst utmanande målet kunde inte uppnås. Pappersförbrukningen minskade i och med nya

processer och samarbets sätt med samarbetspartners, arbetsgivarna och privatkunderna.

Ansökningar och beslut

Keva fattade 2018 totalt 70 259 beslut, varav 61 895 gällde egentliga pensionsärenden, 8 038 var beslut om rehabilitering och 328 var beslut om förmåner, såsom bland annat ekonomiskt stöd. Antalet ansökningar var 70 111, varav 61 640 gällde egentliga pensionsärenden.

I siffrorna ingår alla ansökningar om pension (inkl. övriga förmåner) och beslut på dem som gällde kommunsektorn, staten, kyrkan och FPA:s personal. Tabellerna per pensionssystem i detalj finns i bilagan i slutet av verksamhetsberättelsen.

De överlägset flesta besluten gällde kommunsektorns pensioner: 55 302 stycken. Detta är 78,7 procent av alla Kevas beslut. Antalet beslut om statens pensioner uppgick till 12 447 stycken, om kyrkans pensioner 1 984 stycken och om FPA:s personalpensioner 526 stycken.

Handläggningen av ålderspensioner gick snabbare

Av besluten meddelades 92,3 procent enligt servicenivåmålen i tid (92,8 procent 2017). Handläggningstiden för ansökningar om ålderspension och partiell förtida ålderspension blev lite kortare jämfört med 2017. Det ökade antalet ansökningar om invalidpension och rehabilitering förlängde däremot handläggningstiden för dem.

Keva behandlade ansökningarna om ålderspension och invalidpension i

snitt på 23 respektive 48 dagar. Ansökningarna om partiell förtida ålderspension behandlades snabbast, beslutet meddelades i genomsnitt på 8 dagar. Handläggningstiden för rehabiliteringsansökningar var i snitt 17 dagar medan den för ansökningar om familjepension var 13 dagar.

På Keva behandlades ansökningarna om alla pensionslag 3–13 dagar snabbare än i privata pensionsanstalter i genomsnitt.

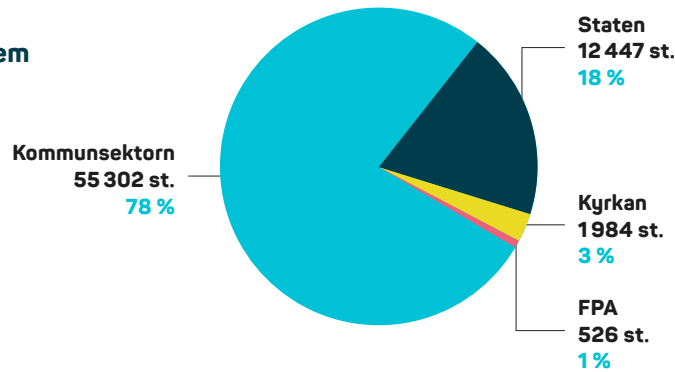
Antalet beslut på Keva var 1,4 procent (1 022 stycken) mindre än 2017. Skillnaden mellan olika pensionslag var stor. Till exempel antalet ålderspensioner som behandlades var 9,3 procent lägre än året innan. På motsvarande sätt ökade antalet beslut om full invalidpension med 7,6 och antalet delinvalidpensionsbeslut med 11,3 procent.

Nedgången i antalet ålderspensionsbeslut beror på pensionsreformen 2017 och de systemändringar som hänför sig till den. På grund av ändringarna i datasystemen behandlades en större del än normalt av de ansökningar som inkom i slutet av 2016 först 2017, vilket ledde till att antalet ansökningar om ålderspension ökade 2017. Dessutom söks ålderspension senare än förr när den nedre gränsen för ålderspension stiger. Antalet ansökningar om ålderspension (24 646) sjönk med 1,2 procent och 24 480 beslut om ålderspension fattades.

Partiell förtida ålderspension sjönk i popularitet

Deltidspensionen slopades i samband med pensionsreformen 2017 och ersattes av partiell förtida ålderspension, dvs. pfå. Antalet beslut om pfå sjönk

Kevas beslut per pensionssystem

Total handläggningstid för pensionsansökningar, dagar

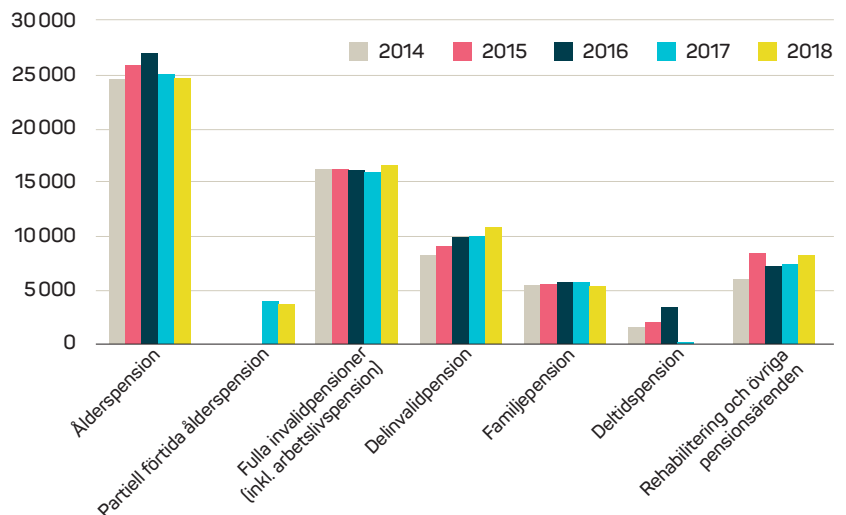
Pensionsslag	2018	2017	Ändring, dagar	Privata anstalter 2018
Ålderspension	23	26	-3	36
Partiell förtida ålderspension	8	12	-4	12
Invaldpension	48	43	5	52
Familjepension	13	13	0	21
Rehabilitering	17	13	4	20

Källa: Pensionsskyddscentralen

Totalt antal beslut enligt pensionsslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	24 480	26 985	-9,3
Partiell förtida ålderspension	3 534	4 047	-12,7
Full invaldpension	17 090	15 876	7,6
varav nya beslut	6 267	5 604	11,8
Delinvaldpension	11 005	9 891	11,3
varav nya beslut eller förhandsbeslut	4 405	3 932	12,0
Arbetslivspension	9	2	350,0
Familjepension	5 553	5 937	-6,5
Deltidspension	222	1 024	-78,3
Övriga pensionsärenden	328	319	2,8
Rehabiliteringsbeslut	8 038	7 200	11,6
Alla	70 259	71 281	-1,4

Antal ansökningar som inkommit till Kevas enligt pensionsslag

med 12,7 procent från 2017 till 2018. I följd var antalet beslut om partiell förtida ålderspension 3 534. Av dem gällde 76,4 procent pensioner på 50 procent och resten pensioner på 25 procent eller byte från 25 till 50 procent.

De sista nya deltidspensionerna började i januari 2017. Antalet beslut om deltidspensioner som gällde avbrott eller indragning uppgick till 222 år 2018.

Det andra nya pensionsalternativet, arbetslivspension, som infördes i pensionsreformen 2017 har ännu inte blivit populärt. Keva meddelade nio beslut om arbetslivspension 2018 som omfattade både förhandsbeslut och beslut om utbetalning. Arbetslivspension är avsedd för de personer vars arbetsförmåga är bestående nedsatt och som har en karriär på minst 38 år bakom sig i ett ansträngande och slitsamt arbete.

Antalet invalidpensionsbeslut ökade

Antalet invalidpensioner ökade klart (totalt 28 095 beslut): antalet beslut om full invalidpension ökade med 7,6 procent och antalet beslut om delinvalidpension med 11,3 procent. År 2018 ökade antalet ansökningar måttligare (27 607 stycken): till Keva skickades 4,0 respektive 6,7 procent fler ansökningar om full invalidpension och ansökningar om delinvalidpension än 2017.

Antalet ansökningar började öka redan 2017 och handläggningen stockade sig till den grad att beslut till en del av ansökningarna meddelades först 2018. I ansökningarna om invalidpension ökade särskilt ansökningarna om full invalidpension. I synnerhet ansökningarna om rehabiliteringsstöd, alltså invalidpension för viss tid, ökade 2018. Antalet ansökningar om invalidpension ökade mest i åldersgrupperna över 60 år och under 44 år. För att avhjälpa den

stora mängden ansökningar fattades väldigt många beslut om invalidpension under de sista månaderna 2018.

Också antalet rehabiliteringsbeslut (8 038) ökade med 11,6 procent och antalet rehabiliteringsansökningar (8 101) ökade ungefär lika mycket (11,4 %).

Keva fattade 328 beslut om andra pensionsärenden 2018, vilket betyder en ökning på 2,8 procent. Antalet beslut om familjepension (5 533) sjönk däremot med 6,5 procent.

Totalt skickades 70 111 pensionsansökningar till Keva, alltså omkring 1,2 procent fler än året innan. Antalet beslut var ungefär detsamma, 70 259 stycken. Antalet beslut om nya ansökningar om pension var 41 905, och antalet positiva beslut var 38 254.

Av nya ansökningar om invalidpension fick 23,8 % avslag (22,6 år 2017). I privata anstalter avslogs i genomsnitt 31,2 % av nya ansökningar om invalidpension. I besluten om rehabilitering var andelen avslag 16,5 % (16,0 % föregående år).

Elektronisk ansökan allt vanligare

Andelen ansökningar som kom in i elektronisk form steg 2018 redan till 41 procent (36 % 2017). Av ålderspensionerna var andelen elektroniska ansökningar 67 procent (66 % 2017). Av alla invalidpensionsansökningar skickades 19 procent elektroniskt (10 % 2017).

Ändringarna i den operativa miljön påverkar antalet ansökningar

Keva bedömer att antalet pensionsansökningar kommer att vara högt också under de närmaste åren om antalet och strukturen av arbetspensionsförsäkrade i den offentliga sektorn hålls på nuvarande nivå.

Med tanke på ålders- och yr-

kesstrukturen hos de nuvarande försäkrade är inga överraskningar att vänta i fråga om antalet pensionsansökningar, men ålderspension söks allt senare när den lägsta pensionsåldern stiger. Ändringarna i den operativa miljön, i synnerhet vård- och landskapsreformen, kan ha stor inverkan på antalet och strukturen av de försäkrade och därigenom på antalet ansökningar.

Rättelseförfarandet vid pensionsbeslut

År 2018 behandlade Keva i det s.k. självrättelseförfarandet totalt 1 459 besvär som gjorts hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden om Kevas beslut. Av dessa gällde 1 137 bedömning av arbetsförmågan. Keva rättade helt 9,2 procent av alla besvär (13,4 % föregående år) och 8,9 procent av de besvär som gällde bedömning av arbetsförmågan (8,7 % föregående år). De övriga besvären lämnades till nämnden för behandling.

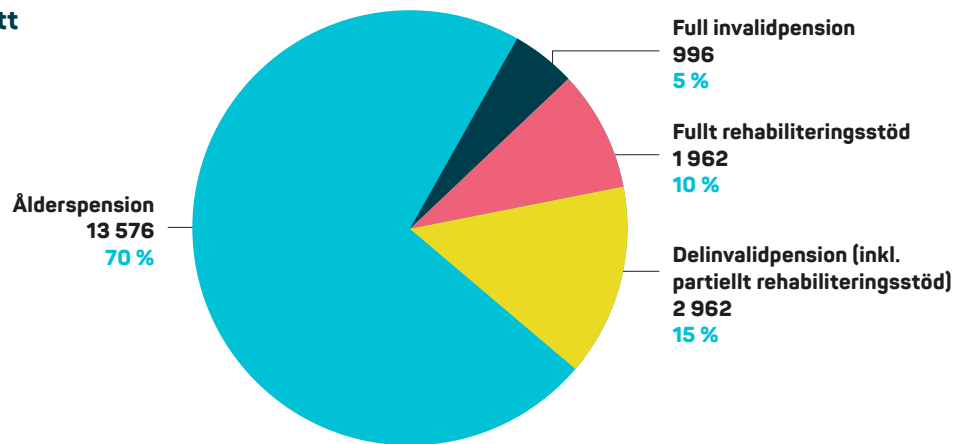
Keva behandlade 2018 också totalt 210 besvär hos försäkringsdomstolen som gällde beslut som meddelats av besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Av besvären gällde 176 bedömning av arbetsförmågan och av dem rättade Keva 2,3 procent (4,0 % föregående år).

Besvärsnämnden för arbetspensionsärenden ändrade 13,9 procent (året innan 11,7 %) av alla Kevas beslut som den behandlade och 15,3 procent (året innan 13,3 %) av besluten om invalidpension. Vid försäkringsdomstolen ändrades 5,9 procent (16,0 % föregående år) av Kevas överklagade beslut.

Pensionsavgången

År 2018 gick 19 496 arbetstagare i pension från anställning i kommunsek-

Andelen personer som gått i pension från anställning per pensionsslag

torn, staten, kyrkan och FPA och deras medelålder var 60,9 år. Medelåldern hos pensionerade sjönk med 0,1 år. Detta berodde på att andelen personer som gått i ålderspension minskade med 2,4 procentenheter av alla som gått i pension. Andelen personer som gått i ålderspension var 69,7 procent och de gick i pension i snitt vid 63,9 års ålder (en ökning med 0,1 år).

Övergången till full invalidpension (inkl. rehabiliteringsstöd) skedde i snitt vid 52,5 års ålder (en ökning på 0,6 år) och till delinvalidpension i snitt vid 55,9 års ålder (samma som 2017). Också de personer som inlett ny delinvalidpension räknas som personer som gått i pension även om de fortsätter arbeta samtidigt med pensionen.

Andelen pensionerade per pensionsslag 2018

Totalt 5 920 arbetstagare gick i invalidpension, vilket var 3,2 procent mer än 2017. Sjukdomar i rörelseapparaten var den vanligaste orsaken till arbetsoförmåga och den främsta sjukdomen hos 35,3 procent av dem som gått i invalidpension. Mentala störningar var orsaken till invalidpensionering i 30,1

procent av fallen. Jämfört med föregående år steg andelen mentala störningar samtidigt som andelen av sjukdomar i rörelseapparaten minskade.

Den förväntade pensioneringsåldern steg en aning

Den förväntade pensioneringsåldern anger i vilken ålder 25-åriga arbetstagare i snitt går i pension, om man i framtiden går i pension på samma sätt som under granskningsåret. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-årig kommunalt anställd var 61,1 år (60,9 år 2017), medan den för statligt anställda (exkl. militärer) var 62,7 år (62,1 år 2017).

Utbetalda pensioner

Den totala pensionsutgiften för Kevas medlemssamfund var 5 230 miljoner euro 2018 och summan omfattar också utgifterna för ekonomiskt stöd och rehabilitering. Den totala pensionsutgiften steg med 225 miljoner euro, dvs. 4,5 procent jämfört med 2017. I slutet av 2018 var antalet löpande pensioner ca 406 000, cirka två procent fler än året innan.

År 2018 betalade Keva ut statens pensioner till ett belopp av 4 675 miljoner euro och summan steg med cirka 78 miljoner euro, knappa två procent, jämfört med året innan. I slutet av året var antalet löpande pensioner hos staten ca 252 000, alltså ca två procent mindre än året innan.

Keva betalade ut cirka 204 miljoner euro i den evangelisk-lutherska kyrkans pensioner, dvs. cirka 4 procent mer än 2017. Motsvarande pensionsutgift för Folkpensionsanstaltens personpensioner var cirka 102 miljoner, en ökning på omkring 3 procent jämfört med året innan.

Staten, den evangelisk-lutherska kyrkan och Folkpensionsanstalten finansierade sina pensioner så att de till Keva betalade ett månatligt förskott som Finansministeriet bestämt, och som vid årets slut avstämades mot den faktiska pensionsutgiften. Keva återbetalar cirka 27 miljoner euro till staten för 2018 och 0,2 miljoner till Folkpensionsanstalten. Av den evangelisk-lutherska kyrkan debiteras ytterligare omkring en miljon euro. Dessa korrigeringsposter har bokförts i bokslutet för att korrigera de betalda förskotten.

Arbetslivstjänster och stöd för fortsatta yrkeskarriärer

Keva uppnådde de strategiska mål som ställts för stödet av yrkeskarriärer inom kommunsektorn och staten. Andelen personer som gått i pension tidigast vid 63 års ålder av alla pensionerade var i kommunsektorn 61 procent och inom staten 68 procent, dvs. 1 respektive 3 procentenheter över målet. Andelen personer som gått i delinvalidpension av alla invalidpensionerade var i kommunsektorn 51 procent och inom staten 44 procent, dvs. 6 respektive 4 procentenheter över målet.

Också arbetsgivare inom staten får tillgång till tjänster

Kevas arbetslivstjänster erbjuder arbetsgivarkunderna effektiva tjänster för strategisk arbetsmiljöledning som stärker arbetsförmågan på lång sikt och förebygger realisering av risker med arbetsförmågan. Fokusområden 2018 var utveckling av verksamheten inom arbetslivstjänster, produktifiering av tjänster, skapande av digitala tjänster, stöd för arbetsgivarkunderna inför vård- och landskapsreformen samt förberedelser för tillhandahållandet av tjänster för statens arbetsgivarkunder.

Arbetslivstjänsternas verksamhetsmodell ses över och målet är en resultatrikare och effektivare serviceproduktion samt inriktning på utveckling av digitala tjänster. Från början av 2019 erbjuder Keva staten samma tjänster för strategisk arbetsmiljöledning som för kommuner och den evangelisk-lutherska kyrkan med undantag för arbetslivsutvecklingspengar. Statens arbetsgivare har fortfarande tillgång till Kaiku-penningen som

administreras av Statskontoret och Finansministeriet.

Nyckeluppgifter används i över 200 organisationer

Webbtjänsten Nyckeluppgifter som offentliggjordes i februari 2018 hjälper att hantera kostnaderna för arbetsoförmåga. Fram till utgången av året hade tjänsten tagits i bruk i 226 organisationer med 269 000 privatkunder som försäkrats hos Keva och med en lönesumma på 7 miljarder.

Keva genomförde en arbetshälsoenkät för 20 arbetsgivarkunder, åtta i församlingar och 12 i kommunorganisationer. Syftet med enkäterna var att stödja organisationernas arbete för att självständigt utveckla arbetshälsan. Därtill utvecklades en helt digital enkätjänst som införs stegvis 2019.

Keva började bygga upp en digital inlärningsmiljö. Med hjälp av den erbjuds kunderna framöver möjlighet till självständiga studier om stöd för arbetsförmåga och arbetsmiljöledning. Ett inlärningsverktyg för arbetsmiljöledning ("Työkykyjohtamisen polku") testades med kunderna. Målet med testningen är att Keva under 2019 ska kunna införa en tjänst för konkret granskning av hur stödet för arbetsförmåga för arbetstagaren framskrider och hur samarbetet mellan aktörerna fungerar.

Arbetslivsutvecklingspengar för resultatrik verksamhet

Keva ordnade en tävling på basis av vilken 400 000 euro delades ut i arbets-

livsutvecklingspengar till 16 arbetsgivarkunder. Arbetslivsutvecklingspengar är en finansiering avsedd för innovativt och betydelsefullt utvecklingsarbete inom kommunsektorn och kyrkan som stärker strategisk arbetsmiljöledning, förebygger invalidpensionsrisken, ökar arbetshälsan och främjar effektiviteten på arbetsplatserna.

Med samarbetspartners genomfördes undersökningarna "Den offentliga sektorns arbetshälsobarometer", "Strategisk ledning av arbetsförmåga och företagshälsövårdssamarbete" och "Kommundirektörernas arbetshälsa". Resultaten offentliggjordes på ett seminarium i december. Den offentliga sektorns arbetshälsobarometer omfattade för första gången hela den offentliga sektorn när utöver kommunsektorn och den evangelisk-lutherska kyrkan också staten deltog i den.

Keva genomförde konsulttjänster och skraddarsydda workshoppar kring arbetsmiljöledning och företagshälsövårdssamarbete för 80 organisationer. Kevas specialister leder flera utvecklingsnätverk i vilka kunderna tillsammans utvecklar verksamhet som stärker arbetsförmågan. 130 organisationer deltog i de workshoppar som var öppna för alla arbetsgivare. I workshopparna för arbetsmiljöledning och stöd för arbetsförmåga, utvecklingsnätverken och träningarna ingår ofta yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringsprocesser som en helhet.

Keva fortsatte tillsammans med Finlands Kommunförbund, KT Kommunarbetsgivarna och FCG ledarskapscoachningen för chefer och mellanledningen (EKJ) i kommunsektorn.

På Keva-dagen i mars 2018 var te-

mat förändringarna i den offentliga sektorn och ekonomin, inverkan av vårdreformen samt förändringarna och betydelsen av arbete. Nästan 700 personer deltog i evenemanget.

Rehabilitering som stöd för fortsättning i arbetet

Av de positiva besluten om rätt till yrkesinriktad rehabilitering meddelades 43 procent i samband med behand-

lingen av ett invalidpensionsärende medan 57 procent meddelades efter kundens ansökan. Målet är att besluten allt oftare ska leda till rehabilitering. Av de beslut om rehabiliteringsåtgärder som fattades 2018 gällde 71 procent arbetsprövning på arbetsplatsen, experimentell arbetsprövning eller arbetsträning, 14 procent utbildning och 14 procent utredningar av rehabiliteringsserviceproducenter.

Keva erbjöd omkring 500 klienter

som fått avslagsbeslut möjlighet till lägesbedömning tillsammans med en extern expert. Under lägesbedömningen erbjuds de som fått avslag på sin pensionsansökan kartläggning av utkomsten samt information och handledning för att reda ut den egna situationen och möjligheterna att återgå till arbetet. Årligen återgår omkring 20 procent av dem som deltagit i lägesbedömningen till arbetet.

Placeringsverksamheten

Placeringsresultatet 2018 var inte förknippat med några höga förväntningar på förhand. Räntenivån var i början av året fortfarande mycket låg. Aktiemarknaden hade flera goda år bakom sig efter finanskrisen. På kapitalmarknaderna ökade oron för världsekonomin tillväxt och dess hållbarhet. Också den politiska och dels till och med den militära stabiliteten skapade oro runt om i världen. En upptrappning av handelskriget var också ett orosmoment under året. De tre första kvartalen under året bjöd emellertid inte på några överraskningar, men under sista kvartalet ändrades läget totalt.

Kevas placeringsår 2018 landade klart på minus. Under de tre sista månaderna skedde betydande ändringar på kapitalmarknaden och då sjönk flera delar av marknaden avsevärt. Händelserna i slutet av året hade också kaotiska drag men efter årsskiftet har läget på marknaden tills vidare varit lugnare.

Kevas placeringar 50 miljarder euro

Värdet av Kevas placeringar var 50 129 miljarder euro vid utgången av 2018.

I början av 2018 uppgick marknadsvärdet av Kevas placeringar enligt balansstrukturen till 47 520 miljarder euro medan marknadsvärdet av Kevas placeringstillgångar i balansräkningen var 47 498 miljarder euro i slutet av året. Marknadsvärdet av de placeringar som använts vid beräkningen av avkastningen omfattar utöver placeringstillgångar också räntor som ingår i fordringar i balansräkningen, fastigheter och utrustning i Kevas bruk, ne-

gativa marknadsvärden för derivat samt kassa och bank som räknas med i övriga tillgångar och vars totala värde uppgick till 2 631 miljarder euro. Denna fördelning har använts vid beräkningen av fördelningarna per tillgångsslag.

Placeringarna indelas i ränte-, aktie-, fastighets-, kapital- och hedgefondplaceringar. I ränteplaceringar ingår lånefordringar, obligationer och penningmarknadsplaceringar, placeringar i ränte- och valutafonder samt räntor som ingår i dessa poster samt kassa och bank. Aktieplaceringar omfattar placeringar i noterade aktier och fondandelar. Under kapitalplaceringar rapporteras kapital- och infrastruktur-fonder, onoterade aktier samt placeringar i aktier och andelar i dotter- och intressebolag. Fastighetsplaceringarna omfattar placeringar i fastigheter och lånefordringar på fastighetsbolag. Som en egen helhet rapporteras hedgefondplaceringar som presenteras under övriga placeringar.

En del av placeringstillgångarna förvaltar Keva själv och en del förvaltas av kapitalförvaltare. För att trygga att avkastningsmålet uppnås används också derivatinstrument, vars effekter på allokeringen av tillgångsslagen beaktas i de siffror som anger placeringstillgångarnas riskkorrigerade fördelning.

Kapitalplaceringar uppvisade bäst resultat

Bland tillgångsslagen var resultatet bäst i kapitalplaceringar (16,5 %), onoterade aktier (13,5 %) och fastighetsplaceringar (7,0 %). Hedgefonderna avkastade 0,3 % medan avkastningen på

ränteplaceringarna var negativ (-1,6 %). Bland tillgångsslagen uppvisade noterade aktier (-10,4 %) sämst resultat.

Av det riskviktade marknadsvärdet av Kevas placeringstillgångar i slutet av året utgjorde ränteplaceringar (inklusive inverkan av derivat) 42,1 %, andelen noterade aktier 34,4 %, kapitalplaceringar (inklusive onoterade aktier) 9,3 %, hedgefondplaceringar 7,6 % och fastighetsplaceringar 6,6 %.

Den totala avkastningen enligt marknadsvärdet efter kostnader var -3,0 %. Placeringarnas kumulativa kapitalvägda realavkastning från fonderingens början 1988 fram till utgången av 2018 var 3,8 % per år. Den reella genomsnittliga avkastningen utan kapitalvägning under motsvarande period var 5,1 %. Den nominella avkastningen för fem år utan kapitalvägning har varit 5,0 % och realavkastningen 4,4 % medan den nominella avkastningen för tio år utan kapitalvägning har varit 7,4 % och realavkastningen 6,1 %.

Ränteplaceringar

Räntenivån var fortfarande mycket låg i början av året. Europeiska centralbanken och USA:s centralbank vidtog fortsättningsvis olika åtgärder under 2018. Europeiska centralbanken var tvungen att finna sig i det oenhetliga ekonomiska läget i eurozonen och kunde inte förbereda sig för den eventuellt sämre ekonomiska utvecklingen. I USA fortsatte centralbanken med sin åtstramning och fick ytterligare verktyg för att tampas med den annalkande svagare ekonomiska cykeln.

Marknadsvärdet av Kevas placeringar i obligationer och räntefonder

uppgick i slutet av 2018 till 17 250 miljoner euro. Avkastningen på obligationsplaceringarna enligt marknadsvärdet var -2,0 %.

Lånefordringarna med undantag av lån som beviljats Kevas egna bolag uppgick till 156 miljoner euro vid utgången av 2018. Lånestocken minskade med 160 miljoner euro under året och avkastningen på lånefordringarna enligt marknadsvärdet var 0,7 %.

Värdet av andra penningmarknadsinstrument och insättningar uppgick till 3 450 miljoner euro i slutet av 2018.

I ränteavkastning av ränteplaceringarna bokfördes totalt 161 miljoner euro. Avkastningen på ränteplaceringarna enligt marknadsvärdet var -1,6 %.

Aktieplaceringar

Aktieåret 2018 var rätt bra fram till hösten. Efter det rasade många marknader och volatiliteten på marknaden var hög.

MSCI-indexet (EUR) som följer den genomsnittliga utvecklingen av globala aktier var -4,4 % år 2018 medan det året innan var 7,6 %. De europeiska aktierna avkastade -10,8 % (12,5 % 2017) mätt med indexet Stoxx 600. Avkastningen på asiatiska aktier (MSCI Asia Pacific) var -9,4 % (15,7 %).

I slutet av 2018 uppgick marknadsvärdet av Kevas noterade aktieplaceringar till totalt 17 749 miljoner euro. Utdelningen av aktieplaceringarna var 109 miljoner euro. Avkastningen på noterade aktieplaceringar enligt marknadsvärdet var -10,4 %.

Fastighetsplaceringar

Kevas fastighetsportfölj innehåller direkta placeringar i inhemska och nordiska fastigheter och fastighetsaktier samt placeringar i inhemska och ut-

ländska fastighetsfonder. Andelen fastighetsfonder av fastighetsplaceringarna är 24,0 procent.

Den direkta fastighetsportföljen utvecklas genom att mångsidigt placera i bland annat bostads-, kontors-, köpcentrums- och hotellfastigheter. Keva inledde den geografiska diversifieringen av den direkta fastighetsportföljen i Norden 2015 genom att investera i Sverige, och 2017 investerade Keva i Danmark.

Marknadsvärdet av fastigheterna och fastighetsaktierna var i slutet av året 3 313 miljoner euro, varav fastighetsfondernas andel var 794 miljoner euro och andelen av fastighetsbolags traditionella skuldebrevslån var 195 miljoner euro. Därtill hade Keva fastighetsplaceringar på 43 miljoner euro i eget bruk men de räknas inte som en del av placeringsverksamheten.

Det totala beloppet av placeringsförbindelser i inhemska och utländska fastighetsfonder uppgick till 2 449 miljoner euro, medan beloppet av icke uttagna förbindelser var 956 miljoner euro. Fastighetsfondernas avkastning enligt marknadsvärdet var 11,2 procent.

De 130 fastighetsobjekt som Keva äger direkt hade en uthyrbar yta på omkring 850 000 m² vid utgången av 2018 medan antalet hyreskontrakt var 4 200. Nettohyresintäkterna av fastigheterna var 95,6 miljoner euro. De direkta fastighetsplaceringarnas avkastning enligt marknadsvärdet var 5,6 %.

Avkastningen på alla fastighetsplaceringar enligt marknadsvärdet var 7,0 procent.

Kapital- och hedgefondplaceringar

Den operativa miljön för kapitalplaceringar var fortsättningsvis mycket bra 2018. Den operativa miljön för hedge-

fonder försämrades å sin sida avsevärt i synnerhet under de sista månaderna.

I slutet av året uppgick marknadsvärdet av Kevas kapitalplaceringar till 4 669 miljoner euro, varav andelen placeringar i onoterade företag var 580 miljoner euro. Det totala beloppet av placeringsförbindelser i kapitalplaceringfonder och i kapitalplaceringar som gjorts som tyst bolagsman var i slutet av året 9 709 miljoner euro, varav beloppet av icke uttagna förbindelser utgjorde 4 059 miljoner euro. Avkastningen på kapitalplaceringar (exkl. onoterade aktier) och onoterade aktier enligt marknadsvärdet var 16,5 respektive 13,5 %.

Marknadsvärdet av placeringarna i hedgefonder uppgick till totalt 3 811 miljoner euro i slutet av året och fondernas avkastning enligt marknadsvärdet uppgick till 0,3 %.

Styrelsen förnyade styrningen av placeringsverksamheten 2017

I Kevas strategi definieras de centrala principerna för finansieringen av kommunernas pensionssystem, som också utgör grunden för de strategiska målen för placeringsverksamheten.

Styrelsen förnyade styrningen av Kevas placeringsverksamhet betydligt 2017 och fastställde för första gången Kevas investeringsprinciper. De beskriver de allmänna utgångspunkter, oberoende av läge och tidpunkt, som investeringsstrategin och organisationen av investeringsverksamheten grundar sig på.

På kortare sikt styrs placeringsverksamheten av styrelsen som godkänner årligen en placeringsplan som också innehåller placeringsfullmakter.

Kevas styrelse godkände de gällande investeringsprinciperna

Placeringar, verkligt värde 31.12.2018

	mn euro	%
Ränteplasseringar	20,856	41.6%
Aktieplasseringar	17,479	34.9%
Fastighetsplaceringar	3,313	6.6%
Kapitalplaceringar	4,669	9.3%
Hedgefonder	3,811	7.6%
Totalt	50,129	100%

Placeringarnas valutafördelning, verkligt värde 31.12.2018

	mn euro	%
EUR	24,000	47.9%
USD	22,159	44.2%
JPY	1,813	3.6%
GBP	691	1.4%
SEK	310	0.6%
CHF	258	0.5%
Övriga	898	1.8%
Totalt	50,129	100%

Placeringarnas geografiska fördelning, verkligt värde 31.12.2018

	mn euro	%
Europa (exkl. Finland)	16,357	32.6%
Nordamerika	14,771	29.5%
Finland	9,148	18.2%
Tillväxtmarknader	7,500	15.0%
Japan	1,813	3.6%
Övriga	540	1.1%
Totalt	50,129	100%

24.5.2017 och investeringsstrategin 15.6.2017. Implementeringen av strategin fortsätter till 2020–2022.

Ansvarsfulla investeringar har integrerats i placeringsverksamheten

De intäkter som täcker pensionsansvaret uppstår till följd av ekonomisk

tillväxt och på lång sikt. På Keva har ansvarsfulla investeringar integrerats i placeringsverksamheten med avkastning på lång sikt som mål.

Kevas styrelse har beslutat om de mest centrala principerna för ansvarsfullhet och mål som ska iakttas i investeringsverksamheten. Styrelsen har också fastställt de tillvägagångssätt och rutiner som ska säkerställa an-

svarsfullheten som en del av investeringsprocessen.

Styrelsen får regelbundet rapporter om hur ansvarsfullheten i investeringsverksamheten har utvecklats. Kevas egna verksamhetssätt kompletteras av den information som Keva får av utomstående tjänsteleverantörer som fokuserar på ansvarsfullhet i investering.

Dotter- och intressebolag

Vid utgången av 2018 ägde Keva helt eller delvis 127 finländska fastighetsbolag, vilket är ett bolag mindre än året innan. Keva ägde 106 inhemska fastighetsbolag helt och majoritetsandelen i 10 bolag. Intressebolagen (ägarandel

20–50 %) uppgick till sex. I fem fastighetsbolag var andelen mindre än så.

Utöver finländska fastighetsbolag ägde Keva 49 procent av ett bolag som bildats i Sverige och 100 procent av ett bolag som bildats i Danmark och

som förvaltar fastighetsinvesteringarna i dessa länder.

Förutom fastighetsbolag ägde Keva helt Kuntasijoitus KE Oy och en andel på 30,66 % av Kommunfinans Abp.

Pensionsansvarsfonden

Skillnaden mellan Kevas årliga inkomster och utgifter läggs till eller dras av från pensionsansvarsfonden. Vid utgången av 2018 uppgick fondens

medel till 50 493 miljoner euro, vilket var 1 768 miljoner euro, dvs. 3,4 procent mindre än året innan.

Kapitalvärdet av intjänade förmåner inom pensionssystemet för Kevas medlemssamfund

På basis av pensionsförfattningarna har det tillvuxit betydligt mer förmåner inom pensionssystemet för Kevas medlemssamfund, som ännu inte har betalats ut, än vad pensionsansvarsfondens belopp uppgår till. Kapitalvärdet av dessa förmåner uppgick i slutet av 2017 till uppskattningsvis 120 miljarder euro. Uppskattningen är cirka 3 miljarder euro högre än den tidigare uppskattningen.

Höjningen beror bl.a. på att nytt registermaterial och dödlighet införts samt på att beräkningen preciserats.

År 2018 ökade kapitalvärdet av de intjänade förmånerna med 3 miljarder euro till 123 miljarder euro. Eftersom pensionsansvarsfonden samtidigt tappade i värde, ökade den icke täckta andelen av förmånernas kapitalvärde med 5 miljarder euro under året.

Uppskattningen av kapitalvärdet av de intjänade förmånerna sker på basis av den bästa tillgängliga informationen som beskriver utvecklingen av dödligheten och övriga faktorer. Det är dock endast fråga om en riktgivande uppskattning av pensionssystemets läge. Förändringar i de antaganden som tillämpats kan ändra uppskattningen väsentligt.

Verksamhetskostnader, avskrivningar och lagstadgade avgifter

Verksamhetskostnader och avskrivningar

Kevas verksamhetskostnader och avskrivningar före mottagna ersättningar, dvs. bruttoverksamhetskostnaderna uppgick 2018 till 81,2 miljoner euro. Summan var en miljon euro och 1,3 procent mindre än 2017.

Personalkostnaderna på 38,8 miljoner euro var den största posten. De var 0,4 miljoner euro, dvs. 1 procent lägre än året innan. Övriga verksamhetskostnader utgjorde 36,1 miljoner euro och minskade med 0,8 miljoner euro och 2,2 procent jämfört med 2017.

Keva fick totalt ca 18,1 miljoner euro (18,7 miljoner år 2017) i ersättning för verksamhetskostnader och avskrivningar för skötseln av annat än pensionskyddet för Kevas medlemsamfund. Statens andel av summan utgjorde ca 15,1 miljoner, den evangelisk-lutherska kyrkans andel ca 1,9 miljoner och Folkpensionsanstaltens andel ca 0,5 miljoner euro.

Verksamhetskostnaderna minskade

Kevas nettoverksamhetskostnader, inklusive mottagna ersättningar, beskriver kostnaderna för verkställigheten av pensionskyddet för Kevas med-

lemssamfund. De uppgick till 63,1 miljoner euro 2018, vilket var 0,4 miljoner euro och 0,7 procent mindre än året innan.

Funktionsvis granskade uppgick bruttoverksamhetskostnaderna för pensionsfunktionen till 45,4 miljoner euro, dvs. 3,4 procent mindre än året innan. Med beaktande av de ersättningar Keva mottagit minskade kostnaderna för pensionsfunktionen med 2,8 procent.

Placeringsfunktionens kostnader uppgick till 17,0 miljoner euro, vilket är 1,7 procent mindre än 2017. Inga mottagna ersättningar hänförde sig till placeringsfunktionen. Bruttoverksamhetskostnaderna för förvaltningen uppgick till 18,8 miljoner euro, dvs. 4,9 procent mer än året innan. När man beaktar de mottagna ersättningarna ökade verksamhetskostnaderna för förvaltningen med 5,9 procent.

Förnyelsen av pensionsbetalningssystemet fortsätter

Investeringarna i it-program och -utrustning uppgick till 9,5 miljoner euro, vilket var 7,1 miljoner euro mer än året innan. Den mest betydande it-investeringen är förnyelsen av pensionsbetalningssystemet (3,8 miljoner euro). Arbetet pågår till 2020.

Investeringen i beräkningssystemet för pensionsavgifter uppgick till 1,1 miljoner euro. Keva investerade 6,6 miljoner euro i utvecklingen av kontorshuset på Unionsgatan, och arbetet fortsätter 2019.

De planenliga avskrivningarna ökade

De planenliga avskrivningarna för 2018 uppgick till 6,3 miljoner euro, dvs. 0,2 miljoner euro mer än 2017.

Lagstadgade avgifter

Med lagstadgade avgifter avses Kevas andel av kostnaderna för Pensionsskyddscentralen, besvärnämnden för arbetspensionsärenden och Finansinspektionen. Kostnaderna uppgick till 7,7 miljoner euro, vilket är 0,5 miljoner euro mindre än 2017. Av de lagstadgade avgifterna betalade staten, den evangelisk-lutherska kyrkan och Folkpensionsanstalten ca 2 miljoner.

Kevas ersättningar för verksamhetskostnader, avskrivningar och lagstadgade avgifter av staten, den evangelisk-lutherska kyrkan och Folkpensionsanstalten uppgick till 19,5 miljoner euro, vilket var 0,8 miljoner euro mindre än 2017.

Förvaltning

Kevas högsta beslutanderätt utövas av delegationen, vars medlemmar tillsätts av Finansministeriet för en kommunalvalsperiod i sänder. Delegationen har 30 medlemmar, av vilka 26 förordnas på förslag av Finlands Kommunförbund enligt resultatet i kommunalvalet och fyra på förslag av kommunsektorns huvudavtalsorganisationer. Delegationen inledde sin mandatperiod 1.9.2017 och den pågår till slutet av augusti 2021.

Ordförande för delegationen var projektchef Harri Jokiranta från Seinäjoki och vice ordförande var IT-expert, ledamotsassistent Maarit Ojavuo från Kajana.

Delegationen sammanträdde tre gånger under 2018. De ordinarie delegationsmedlemmarna var närvarande på 89 % av mötena. Med beaktande av suppleanternas deltagande var talet 93. Delegationens mötesarvode är 400 euro, och därtill betalas ett årligt arvode på 9 000 resp. 8 000 euro till ordföranden och vice ordföranden. Delegationens medlemmars mötesarvoden uppgick till totalt 49 825 euro.

Ny styrelseordförande

Kevas förvaltning sköts av styrelsen som väljs av delegationen för två år i sänder. Kevas nya delegation för 2017–2021 valde inte någon ny styrelse på sitt möte 8.9.2017. Enligt lagen om Keva fortsätter styrelsens mandatperiod tills en ny styrelse är vald.

Styrelseordförande var fram till 13.6.2018 Tammerfors borgmästare, arbetslivsprofessor Anna-Kaisa Ikonen och från 13.6.2018 ekonomie magister, Åbo stadsdirektör Minna Arve. Vice

ordförande var stadsdirektör Kari Ne-nonen från Vanda. De övriga styrelsemedlemmarna var Business Director Heini Jalkanen, kommunikationskonsult Sallamaari Muhonen till 7.3.2018 och Heli Järvinen från 7.3.2018, verkställande direktör Harri Virta, vicehäradschef Raimo Vistbacka, riksdagsledamot Markus Lohi samt förhandlingsdirektör Risto Kangas från Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och sektordirektör Päivi Niemi-Laine från Kommunfackets union rf.

Styrelsen sammanträdde 12 gånger under översiktsåret. De ordinarie styrelsemedlemmarna var närvarande på 90 % av mötena. Med beaktande av suppleanternas deltagande var talet 97. Delegationens ordförande och vice ordförande har rätt att närvara och yttra sig på styrelsens möten. Styrelsemedlemmarnas mötesarvode är 400 euro. Därtill betalas ett årligt arvode på 18 000, 10 000 resp. 8 000 euro till styrelseordföranden, vice ordföranden och medlemmarna. Styrelsemedlemmarnas mötesarvoden uppgick till totalt 49 800 euro.

Delegationernas mandat fortgår

Utöver delegationen och styrelsen har Keva en placeringsdelegation som ett lagstadgat organ. Styrelsen kallar tio medlemmar till placeringsdelegationen för sin mandatperiod och delegationens mandatperiod fortsätter i enlighet med styrelsens. Kommunsektorns huvudavtalsorganisationer, Finansministeriet samt Arbets- och näringsministeriet är företrädare i placeringsde-

legationen. Som ordförande för placeringsdelegationen verkade ekonomidirektör Seppo Juntti och som vice ordförande överdirektör Terttu Savolainen. Placeringsdelegationen sammanträdde inte 2018.

Enligt instruktionen väljer styrelsen en arbetsgrupp för utveckling av arbetslivet för sin mandatperiod. Arbetsgruppen har i uppgift att utveckla åtgärder för att upprätthålla de kommunalt anställdas hälsa och arbetsförmåga. Av arbetsgruppens 12 medlemmar väljs sex på förslag av de kommunala huvudavtalsorganisationerna. Ordförande för arbetsgruppen var verkställande direktör Aki Lindén för Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Arbetsgruppen för utveckling av arbetslivet sammanträdde en gång under översiktsåret. Också mandatperioden för arbetsgruppen för utveckling av arbetslivet fortsätter på samma sätt som styrelsens.

Ledningsgruppen sammanträdde 37 gånger

Verkställande direktör var politices magister Timo Kietäväinen. Vice verkställande direktörer var Tapani Hellstén och Kimmo Mikander. Pensions- och arbetslivstjänster är Hellsténs huvudsakliga ansvarsområde medan Mikanders ansvarsområde är kundrelationer och tjänster.

Ledningsgruppen sammanträder regelbundet och fungerar som stöd för den verkställande direktören vid ledningen av Keva. Ledningsgruppen bereder de ärenden som går till styrelsen och övriga ärenden som är viktiga med tanke på ledningen och planeringen av

verksamheten. Ledningsgruppen sammanträdde 37 gånger under året.

Ledningsgruppens ordförande var verkställande direktör Timo Kietäväinen och medlemmar vice verkställande direktör Tapani Hellstén, vice verkställande direktör Kimmo Mikander, placeringsdirektör Ari Huotari, ekonomidirektör Tom Kåla och IT-direktör Tommi Heinonen, HR-direktör Mika Gylén, kommunikationsdirektör Reija Hyvärinen samt personalens representant, förtroendeman Pasi Lehto till 13.5.2018 och förtroendeman Leila Ahlström från 13.5.2018. Ledningsgruppens sekreterare var compliance officer Markus Mankin.

Personal

Antalet anställda vid Keva var 537 i slutet av 2018 (538 år 2017). Antalet vistidsanställda i slutet av året var 22. Omkring 69 % av de Kevaanställda var kvinnor medan medelåldern var 49,9 år (49,7 år 2017). 26 personer lämnade sin ordinarie anställning.

Arbetsmiljön utvecklades i projektet för utveckling av verksamhetskulturen

År 2018 utvecklades verksamhetskulturen som ett strategiskt projekt inom ramen för reformprogrammet Keva 2019. Särskilt följande delområden utvecklades:

- Syftet med chefsutbildningen är att främja ett engagerande och coachande verksamhetssätt bland cheferna. I början av träningen genomfördes en 360-bedömning för deltagarna. Sedan ordnades gemensamma dagar för alla chefer, smågruppträning med olika teman och gruppnätverksmöten för cheferna.
- De Kevaanställda engagerades i att utveckla arbetsmiljön och till exempel praxisen för flexkontoret utvecklades tillsammans. De renoverade lokalerna i Kevas kontorshuset i bruk en våning åt gången och arbetet är klart 2019.
- Resultatpremiesystemet förnyades och tas i bruk på våren 2019. Premierna grundar sig på en bedömning av prestationerna på personnivå samt på hur personerna lyckats enligt Kevas resultatmätare. Bedömningen av prestationerna blev enhetligare och beräkningen utvecklades.
- Uppgifternas svårighetsgrad bedömdes i en poängsättningsarbetsgrupp och bedömningen tillämpades på riktningen av juste-

ringspotten i samband med kollektivavtalsförhandlingarna.

I projektet för utveckling av verksamhetskulturen utvecklades därtill informationshantering, personalplanering, personalförvaltningens processer och arbetslivsfärdigheter. Projektet utnyttjar tillvägagångssättet för projektledning och Kevaanställda från olika funktioner har deltagit i det. Allt flera Kevaanställda har deltagit i projektet vars öppna verksamhetssätt som ökar personalens deltagande i verksamheten är en del av ändringen i kulturen. Det syns till exempel som personalens engagemang i projekten och i att nya kompetensområden kommer fram.

Utvecklingsplaner utifrån personalenkäten

Resultaten av personalenkäten från 2017 behandlades i början av 2018, och enheterna och teamen gjorde upp utvecklingsplaner på basis av dem. En ny personalenkät genomfördes i slutet av året. Utöver undersökningen mättes personalens grepp om arbetet och välmående varje vecka med en undersökning som kallas Kevafillit.

Keva erbjöd sin personal mångsidig utbildning och träning 2018. Service-design och chefsutbildning var två fokusområden. Därtill ordnades utbildning i projekthantering, agil utveckling och testautomation. Under året ordnades också träning om nätkommunikation samt utbildning om innehållet i EU:s dataskyddsförordning GDPR till alla Kevaanställda.

I utvecklingssamtalen sattes på samma sätt som tidigare individuella mål upp för de anställda. Ett nytt verktyg användes för att bedöma hur målen för det föregående året hade nåtts.

Keva stöder personalens arbetshälsa

Terveystalo blev Kevas nya företagshälsovårdspartner 2016. År 2018 hade samarbetet nått en bra nivå.

Under året genomfördes en arbetsplatsutredning i funktionen för finansiering och ekonomi. Arbetsplatsutredningarna kommer att fortsätta en funktion åt gången under de följande åren.

Personalens sjukskrivningar minskade 2018 med omkring fem procent jämfört med året innan. Samtidigt minskade kostnaderna för företagshälsovården med över 10 % från föregående år.

Modellen Aktivt stöd används på Keva för att främja och upprätthålla arbetsförmågan. Cheferna har med hjälp av modellen kunnat proaktivt ingripa i medarbetarnas nedsatta arbetsförmåga, vilket för sin del har bidragit till att minska sjukskrivningarna.

De Kevaanställda deltar i strategiarbetet

I Keva genomfördes några organisationsförändringar och en del uppgifter arrangerades om, och vid dessa iaktogs relevant samarbetsförfarande.

Strategiarbetet startade i början av 2018 och personalen deltog bland annat i strategiworkshoppar och i bedömning av framtida ändringar i den operativa miljön. Arbetet fortsätter 2019.

Motions- och hobbyklubbarna stärkte arbetshälsan i likhet med tidigare år. Personalen hade tillgång till idrotts- och kulturtjänster samt personalbiljett som personalförmån.

De anställdas växelverkan med varandra har aktiverats via Yammer-diskussioner och genom att ordna korta informations- och diskussionsmöten med olika teman.

IT

Under 2018 satsade Keva på utvecklingen av digitala tjänster och automationstjänster. De första programrobotarna infördes för att effektivisera verksamheten och dessutom startades testningsautomation med O365-verktyg samt automatisering av interna arbetsflöden. Också utvecklingen av systemautomation fortsatte under året.

Artificiell intelligens och databaser effektiviserar användningen av data

Keva testar användning av artificiell intelligens vid tolkningen av läkarutlåtanden i pensionshandläggningen. Också möjligheten att automatisera kundservicen började redas ut 2018.

Ett projekt för utveckling av databaser och rapportering inleddes. Målet är att automatisera uppgörandet av rapporter, dataöverföring mellan olika system och andra manuella arbetskedan.

Databaser som har planerats på en enhetlig molnbaserad plattform gör det möjligt att i framtiden utnyttja information lättare och i större utsträckning för analyser och utveckling av affärsverksamheten. Utvecklingen av databaserna stöds av ett masterdata-projekt där masterdata över Kevas kundrelationer samlas i en databas där de sedan är tillgängliga för andra system.

Nättjänster för arbetsgivar- och privatkunder

I februari 2018 offentliggjordes tjäns-

ten Nyckeluppgifter för arbetsgivare. Det är en digital nättjänst för hantering av kostnaderna för arbetsoförmåga. I slutet av året hade tjänsten tagits i bruk i 226 organisationer med 269 000 privatkunder som försäkrats hos Keva och med en lönesumma på 7 miljarder euro.

I Nyckeluppgifter inkluderades en arbetshälsokenät som stöder organisationernas självständiga arbete för att utveckla personalens arbetshälsa. Också en digital enkättjänst har utvecklats inom Nyckeluppgifter, och genomförandet av en digital studiemiljö inleddes.

Keva förbättrade användbarheten av privatkundernas tjänst Dina pensionsuppgifter och tillgången till den samt funktionerna i meddelandetjänsten. Dessutom gjordes det ändringar i tjänsten med anledning av det nationella inkomstregistret.

Under 2018 koncentrerades resurser till att utveckla pensionssystemens prestationsförmåga och tillförlitlighet.

Systemändringarna på grund av inkomstregistret implementerades planenligt

Det nationella inkomstregistret inverkade på arbetspensionsbranschens gemensamma tjänster och i synnerhet på mottagningen och handläggningen av de uppgifter som behövs för pensionsbesluten. De ändringar som inkomstregistret föranledde implementerades i Keva enligt plan vid årsskiftet 2018–2019.

På grund av inkomstregistret och

ändringarna i Kevas avgiftsstruktur infördes i början av 2019 ett nytt Massi-datasystem för insamling av pensionsavgifter. I samarbete med kunderna förnyades samtidigt webbtjänsten för pensionsavgifter som är avsedd för arbetsgivarna.

Utvecklingsprojektet för pensionsutbetalningssystemet Emma fortsatte 2018. Det nya utbetalningssystemet ersätter det gamla som är i slutet av sin livscykel och i det är betalningarna mer automatiserade än tidigare, vilket möjliggör bättre kundservice.

Elektroniska verktyg togs i bruk vid förmedlingen av patienthandlingar samt vid dataöverföringen mellan besvärinstanser och aktörer i arbetspensionsbranschen. Det ledde till ändringar i Kevas pensionshandläggningssystem och datasammanställning. I EESSI-projektet startade arbetet för att utveckla elektroniskt utbyte av socialförsäkringsinformation mellan EU-länderna och arbetet pågår till sommaren 2019.

Under 2018 började verksamhetsmodellen för agil utveckling tillämpas på vissa utvecklingsområden på Keva. Också Kevas servermiljö började moderniseras under året.

Intern övervakning

Med intern övervakning avses alla de verksamhetssätt, system och metoder som ledningen tillämpar för att säkerställa att Kevas verksamhet är effektiv, ekonomisk och tillförlitlig. Riskhantering, compliance-verksamhet och internrevision är vid sidan av de dagliga övervakningsåtgärderna och den tillsyn som cheferna utövar centrala delområden inom den interna övervakningen.

Riskhantering

Riskhanteringen kopplades till strategarbetet

Fokusområdet för utvecklingen av riskhanteringen 2018 var att koppla riskhanteringsprocessen till de olika skedena i beredningen av Kevas nya strategi. Föremål för fortlöpande utveckling var stärkande av medvetenheten om riskhantering, implementering av riskhanteringsprocessen på olika nivåer inom Keva samt underhåll och utveckling av systemstödet för riskhanteringsprocessen.

Riskkartläggningarna rapporterades till verkställande direktören och ledningsgruppen halvårsvis. De mest betydande riskerna och verktygen för att hantera dem rapporterades till styrelsen som en del av den årliga riskhanteringsplanen.

Utvecklingen av de principer och processer som hänför sig till informationssäkerhet och dataskydd samt kompletterande anvisningar för dessa fortsatte. Fokusområden i arbetet var bl.a. säker användning och kategorisering av data i molntjänsterna, centraliserad logghantering samt säkerheten i nättjänsterna och digitala tjänster. De

verksamhetssätt och processer som EU:s dataskyddsförordning förutsätter togs i bruk. Därtill fortsatte Keva att utveckla datasystem som uppfyller kraven på dataskydd och informationssäkerhet. Riskerna i anslutning till dataskydd och informationssäkerhet behandlades också i utbildningar till personalen.

Inom riskhanteringen i placeringsverksamheten fortsatte utvecklingen av riskrapporteringen samt verksamhets- och rapporteringsprocesserna och strukturerna för placeringsverksamhetens styr- och uppföljningssystem.

Ledningsgruppen godkänner beredskapsplanerna

Keva har gjort upp en beredskapsplan på hela Kevas nivå som godkänts av styrelsen samt mer detaljerade funktionsvisa beredskapsplaner som godkänts av ledningsgruppen. Syftet med dem är att säkerställa att verksamheten löper utan störningar och avbrott.

Den mest betydande risken hänför sig till hur verkställigheten av strategin lyckas

De centrala förändringarna i Kevas operativa miljö är strukturförändringarna i den offentliga sektorn, vård- och landskapsreformen, digitaliseringen samt den eventuella sammanslagningen av det kommunala och den privata sektorns pensionssystem. Ändringarna är förknippade med osäkerhet och den slutliga inverkan av dem är till stor del ännu öppen. Trots det kan man redan bedöma att ändringarna i den operativa miljön kommer att ha en betydande

inverkan på Kevas verksamhet, juridiska ställning och roll samt behovet att förnyas. Detta återspeglar sig också på Kevas strategiska risker.

Keva bedömer att den största risken är att implementeringen av Kevas nya strategi och programmen för verkställigheten av den misslyckas. Risken är att Keva inte kan förnyas enligt målen och inte kan övertyga sina intressenter och förbättra sin konkurrenskraft som arbetspensionsförsäkrare.

Stora risker bedöms också vara behäftade med Kevas förmåga att skapa och utnyttja konkurrenskraftiga partnerskaps- och servicenätverk för att producera högklassiga tjänster åt kunderna. Om Keva inte klarar av att bemöta kundernas allt högre förväntningar eller att skapa kunderna mer värde med hjälp av nätverken, leder det till problem med att behålla befintliga kunder och att lyckas med förvärv av nya kunder.

Enligt Kevas bedömning är det också en stor strategisk risk om den långsiktiga avkastningen inom placeringsverksamheten understiger den målsatta nivån enligt investeringsstrategin. Den ekonomiska miljön och placeringsmiljön är utmanande och den målsatta nivån fastställs enligt det aktuella finansieringsläget i pensionsystemet. Placeringsverksamhetens långsiktiga kumulativa kapitalavvägda realavkastning 1988–2018 var 3,8 % per år.

Omorganiseringen av det sätt på vilket offentliga tjänster ordnas medför stora risker för Keva. Reformen har pågått redan länge: tjänster läggs ut och i takt med bolagiseringen stärks strukturerna av koncernnatur. Ökning-

en av marknadsandelarna för den privata och den tredje sektorn inverkar också på stabiliteten i finansieringen av arbetspensionerna. I den arbetsgrupp som har rätt ut sammanslagningen av pensionssystemen har det avtalats om en överföringsavgift som i någon mån minskar det höjningstryck på pensionsavgiften som beror på ändringarna av marknadsandelarna mellan den offentliga och privata sektorn. Inverkan blir endast partiell eftersom förändringarna på marknaden fortsätter ännu efter övergångstiden, till exempel efter 2025. Det är också osäkert om lagen om överföringsavgift kommer att antas på hösten 2019.

Keva uppskattas ha medelstora risker i förmågan att konkurrera om kundrelationer med arbetsgivare, att upprätthålla privatkundernas nöjdhet samt att bygga upp lagstiftarens, myndigheternas och arbetsmarknadsparternas förtroende för Keva.

De viktigaste operativa riskerna hänför sig till personalen, verksamhetsprocesserna, datasystemen, dataskyddet och informationssäkerheten och projekthanteringen.

Marknads- och likviditetsriskerna högre än tidigare

Placeringsarnas kortsiktiga risk utgörs av fluktuationer i marknadsvärdet. Denna risk anges med Value-at-Risk-talet (VaR). VaR-talet vid utgången av 2018 för Kevas placeringar som räknats ut på basis av den månatliga avkastningen under två år var 992 miljoner euro. Det betyder hela placeringsportföljens största eventuella förlust med 97,5 procents sannolikhet på en

månads sikt. I slutet av 2017 var VaR-talet 632 miljoner euro. VaR-talet har ökat något eftersom den årliga volatiliteten har ökat (3,8 % 2018) jämfört med 2017 (3,4 %).

I slutet av 2017 täckte de pensionsavgifter Keva mottagit inte längre hela pensionsutgiften. När pensionsutgifterna ökar ytterligare och finansnettot är negativt blir betydelsen av placeringsportföljens kort- och långsiktiga likviditet allt större.

Compliance-verksamhet

Compliance främjar ansvarsfull verksamhetskultur

Keva har en oberoende complianceenhet som stöder ledningen och hela organisationen i efterlevnaden av principerna om god förvaltningssed samt de externa och interna regelverk som styr verksamheten.

Styrelsen har godkänt complianceenhetens verksamhetsdirektiv och verksamhetsplan, enligt vilka lagstiftning, myndighetsföreskrifter och interna instruktioner iaktas i Kevas verksamhet. Syftet är att genom rådgivning och anvisningar stärka förtroendet för Kevas verksamhet samt att främja ansvarsfull verksamhetskultur. Därtill följer compliance med ändringar i lagstiftningen som hänför sig till verksamheten och den operativa miljön och stöder ledningen vid beredningen inför ändringarna.

År 2018 beredde complianceenheten reformen av Kevas förvaltning, bl.a. förslag till Kevas riskbedömning och styrelsens riskhanterings- och revisionsutskott. Enheten deltog i uppfölj-

ningen och konsekvensbedömningen i fråga om centrala lagstiftningsprojekt med inverkan på Keva och dess operativa miljö samt genomförandet av Kevas verksamhetsprinciper. I placeringsverksamheten etablerades complianceverksamheten i det dagliga arbetet och vid utvecklingen av verksamhetsprocesserna vid placering.

Insideranvisning

Keva har en av styrelsen fastställd insideranvisning.

Internrevision

Internrevisionens verksamhetsdirektiv godkänns av styrelsen

Internrevisionen är en del av Kevas styrnings- och tillsynssystem och funktionen hjälper och stöder verkställande direktören och styrelsen i deras tillsynsuppgifter. Internrevisionen bedömer på ett oberoende och objektivt sätt riskhanteringen och den interna övervakningen i fråga om Kevas funktioner och processer. I arbetet tas ställning till ändamålsenligheten, funktionen, effektiviteten och tillräckligheten i fråga om lednings- och förvaltningspraxisen. Internrevisionen ger också rekommendationer för hur verksamhetssätten kunde förbättras.

Verksamheten baserar sig på internrevisionens verksamhetsdirektiv som styrelsen godkänner, och styrelsen fastställer årligen internrevisionens verksamhetsplan. Funktionen rapporterar om sitt arbete och sina slutsatser till verkställande direktören och styrelsen.

Framtidsutsikter

Utsikterna för världsekonomin har försämrats sedan våren 2017 och tillväxten i världshandeln har saktat in. Förtroendet för ekonomin är ändå fortfarande ganska starkt men tillväxten mattas av om de protektionistiska åtgärderna breder ut sig och osäkerheten leder till att investeringar senare läggs. Om världsekonomin utvecklas sämre än väntat har det betydande konsekvenser för Finland som är beroende av världshandeln.

Den finländska ekonomin växer 2019 långsammare än under de två föregående åren och betydligt långsammare än före finanskrisen som började 2008. Tillväxten på medellång sikt är under en procent, alltså svagare än potentiell produktionstillväxt. Också produktiviteten av arbete växer betydligt långsammare än i början av millenniet då produktivitetstillväxten var i snitt 2,5 % per år. Andra centrala faktorer som påverkar ekonomin och sysselsättningen i vårt land är dålig matchning på arbetsmarknaden, den begynnande bristen på arbetskraft och effekterna av klimatförändringen.

Utmaningar för arbetspensionssystemets hållbarhet

Den offentliga ekonomin börjar så småningom försvagas under de första åren på 2020-talet när den ekonomiska tillväxten mattas av. Samtidigt ökar de offentliga utgifterna till följd av den åldrande befolkningen. Hållbarheten i den offentliga ekonomin på lång sikt har inte säkerställts och enligt Finlands Banks nya uppskattning är hållbarhetsgapet omkring 3 % i relation till

bruttonationalprodukten.

Sysselsättningsgraden och löneutvecklingen är centrala med tanke på hållbarheten i den offentliga ekonomin och arbetspensionssystemet på lång sikt. Ökningen i arbetsinsatsen främjar tillväxten av potentiell produktion 2019 och i någon mån också under de två följande åren. Därefter börjar arbetsinsatsen minska eftersom antalet personer i arbetsför ålder fortsätter att sjunka. Också den höga strukturella arbetslösheten begränsar arbetsinsatsens tillväxt.

Befolkningstillväxten i Finland är allt mer beroende av nettovandring. Enligt en ny befolkningsprognos sjunker nativiteten till en rekordlåg nivå vilket på lång sikt leder till ett tryck att höja på pensionsavgiften. Samtidigt ökar osäkerheten i placeringsmiljön, vilket gör det svårare att uppnå den målsatta reala avkastningen på pensionsmedlen på 3,5 % på lång sikt.

Digitaliseringen ändrar arbetslivet redan nu och takten accelererar: Arbets- och näringsministeriet uppskattade 2018 att artificiell intelligens kommer att ta över cirka 15 % av arbetsuppgifterna före 2030 och ändra karaktären av ännu fler arbeten. Man måste vara beredd på att omskola en miljon finländare. På motsvarande sätt möjliggör artificiell intelligens helt nya arbetsuppgifter och yrken.

Befolkningsstrukturens utveckling och urbaniseringen definierar Finlands framtid. De regionala skillnaderna förväntas bli större. Detta inverkar betydligt också på ordnandet av offentlig service i hela landet.

Sammanläggningen av arbetspensionssystemen förutsätter en övergångsperiod

Social- och hälsovårdsministeriet och Finansministeriet tillsatte 12.6.2017 en arbetsgrupp för att reda ut om det kommunala och den privata sektorns separata pensionssystem inom arbetspensionssystem kunde avskaffas samt för att bedöma konsekvenserna för en eventuell sammanslagning. Arbetsgruppen tillsattes på basis av pensionsavtalet av november 2014. Arbetsgruppens mandat förlängdes till 15.2.2019 och den lämnade sin rapport 19.2.2019.

Keva deltog i det omfattande utredningsarbetet som en medlem i arbetsgruppen. Enligt gruppens rapport är det både möjligt och ändamålsenligt att sammanslå pensionssystemen. I rapporten ingår 15 villkor för sammanslagningen och i den beskrivs det sätt på vilket sammanslagningen borde genomföras. Arbetsgruppen uppskattade också tidtabellen för sammanslagningen och gjorde upp en lista av de ärenden som ska behandlas i fortsättningen, varav en del är mycket svåra att lösa.

Efter sammanslagningen kommer arbetstagarna i både den privata sektorn och kommunsektorn att försäkras inom samma pensionssystem enligt lagen om pension för arbetstagare. Det innebär att också arbetsgivarna i kommunsektorn efter övergångsperioden kan teckna det lagstadgade arbetspensionsskyddet antingen hos ett arbetspensionsbolag, en pensionskassa

eller en pensionsstiftelse. Pensionsanstalterna kan på motsvarande sätt konkurrera om arbetsgivarnas lagstadgade arbetspensionsförsäkringar över sektorgränserna. Sammanslagningen av systemen ska inte ändra på de försäkrades ställning eller på pensionärernas förmåner.

Keva har haft en konstruktiv inställning till arbetsgruppens arbete eftersom strukturella ändringar i serviceproduktionen kan ha väldigt stor inverkan på finansieringen av pensionsystemen. Om finansieringsbaserna sammanslås korrekt stärker det hela arbetspensionssystemets hållbarhet och kommer efter övergångsperioden att harmonisera de pensionsavgifter som ingår i priset på arbete i olika sektorer. Sammanslagningen har ingen inverkan på nivån på pensionsskyddet hos de försäkrade eller på uppnådda pensionsrättigheter. Arbetet upphör

inte i och med arbetsgruppens rapport utan många centrala frågor kommer att lösas i samband med den fortsatta beredningen av ärendet.

Kevas pensionsavgiftsstruktur och bestämmelserna om Kevas förvaltning måste reformeras oberoende av vård- och landskapsreformen. Lagförslagen om detta behandlas i riksdagen som en del av vård- och landskapsreformen.

Keva ska bli mer kundinriktad och effektivare

Keva arbetade hela 2018 på sin nya strategi enligt vilken Keva före 2025 ska vara allt mer kundinriktad och effektivare. Styrelsen godkände strategin i mars 2019.

Keva fortsatte med Keva 2019-projekten som inleddes 2016. En del av projekten är redan avslutade medan resten upphör enligt plan under 2019.

Det är oundgängligt att Keva förnyas för att kunna bemöta förändringarna i den operativa miljön. En del av utmaningarna gäller hela arbetspensionssystemet. Keva sporras till sin största förändring någonsin av kundernas förändrade förväntningar, flyttningen av arbetskraften, sammanslagningen av branschernas ekosystem och den allt mer vidsträckt digitaliseringen samt särskilt den eventuella sammanslagningen av arbetspensionssystemen.

Keva vill också framöver vara en stark och aktiv aktör både vid genomförandet av pensionsskyddet och som våra kunders partner i arbetslivet. Vid beredningen av strategin betonades vikten av utmärkta kundupplevelser, möjligheterna med digitaliseringen och skapandet av partnerskap och nätverk.

Bilaga: tabeller enligt pensionssystem

Total handläggningstid för pensionsansökningar i dagar och servicenivån 2018

Pensionsslag	Kommun- sektorn	Staten	Kyrkan	FPA	Privata anstalter
Ålderspension	24	20	21	21	36
Partiell förtida ålderspension	8	8	9	3	12
Invaldipension	48	49	49	41	52
Familjepension	13	14	11	6	21
Rehabiliteringslöften	17	16	17	15	20
Servicenivå	91,9	94	91	95,7	..

Källa för handläggningstiderna: Pensionsskyddscentralen

Avslag på ansökningar i procent 2018

Ansökan	Kommun- sektorn	Staten	Kyrkan	FPA	Privata anstalter
Ny invaldipension	24,0 %	20,7 %	26,7 %	26,3 %	31,2 %
Rehabilitering	16,4 %	16,0 %	18,3 %	33,3 %	22,8 %

Rättelseförfarandet vid pensionsbeslut 2018

Kevas själv rättelse	Kommun- sektorn	Staten	Kyrkan	FPA
Besvär om Kevas beslut, antal	1 158	236	38	10
Rättelseprocent av alla besvär	9,5 %	6,8 %	18,4 %	10,0 %
Besvär om bedömning av arbetsförmågan, antal	957	144	26	10
Rättelseprocent för besvär om bedömning av arbetsförmågan	9,0 %	6,3 %	19,2 %	10,0 %
Besvär om beslut av besvärnämnden för arbetspensionsärenden, antal	160	41	2	2
Rättelseprocent av alla besvär	3,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Besvär om bedömning av arbetsförmågan, antal	145	29	2	0
Rättelseprocent för besvär om bedömning av arbetsförmågan	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Antal beslut om kommunsektorns pensioner och övriga förmåner enligt pensionsslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	17 827	19 489	-8,5
Partiell förtida ålderspension	2 764	3 067	-9,9
Full invaldipension	14 682	13 536	8,5
varav nya beslut	5 401	4 772	13,2
Delinvaldipension	9 546	8 600	11,0
varav nya beslut eller förhandsbeslut	3 815	3 422	11,5
Arbetslivspension	7	2	250,0
Familjepension	2 844	3 011	-5,5
Deltidspension	165	732	-77,5
Övriga pensionsärenden	313	306	2,3
Rehabiliteringsbeslut	7 154	6 380	12,1
Alla	55 302	55 123	0,3

Antal beslut om statens pensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	5 708	6 462	-11,7
Partiell förtida ålderspension	661	832	-20,6
Full invalidpension	1 794	1 782	0,7
varav nya beslut	635	649	-2,2
Delinvalidpension	1 069	970	10,2
varav nya beslut eller förhandsbeslut	435	371	17,3
Arbetslivspension	2	0	..
Familjepension	2 520	2 718	-7,3
Deltidspension	54	261	-79,3
Övriga pensionsärenden	15	12	25,0
Rehabiliteringsbeslut	624	597	4,5
Alla	12 447	13 634	-8,7

Antal beslut om kyrkans pensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	804	851	-5,5
Partiell förtida ålderspension	84	108	-22,2
Full invalidpension	534	485	10,1
varav nya beslut	215	164	31,1
Delinvalidpension	213	188	13,3
varav nya beslut eller förhandsbeslut	82	85	-3,5
Arbetslivspension	0	0	..
Familjepension	159	184	-13,6
Deltidspension	2	26	-92,3
Övriga pensionsärenden	0	1	..
Rehabiliteringsbeslut	188	165	13,9
Alla	1 984	2 008	-1,2

Antal beslut om FPA:s personalpensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	141	183	-23,0
Partiell förtida ålderspension	25	40	-37,5
Full invalidpension	80	73	9,6
varav nya beslut	16	19	-15,8
Delinvalidpension	177	133	33,1
varav nya beslut eller förhandsbeslut	73	54	35,2
Arbetslivspension	0	0	..
Familjepension	30	24	25,0
Deltidspension	1	5	-80,0
Övriga pensionsärenden	0	0	..
Rehabiliteringsbeslut	72	58	24,1
Alla	526	516	1,9

Antal ansökningar om kommunsektorns pensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	17 989	18 021	-0,2
Partiell förtida ålderspension	2 819	3 154	-10,6
Full invalidpension	14 405	13 721	5,0
Delinvalidpension	9 416	8 827	6,7
Arbetslivspension	9	4	125,0
Familjepension	2 837	3 002	-5,5
Deltidspension	160	281	-43,1
Övriga pensionsärenden	352	338	4,1
Rehabilitering	7 222	6 434	12,2
Alla	55 209	53 782	2,7

Antal ansökningar om statens pensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	5 707	5 999	-4,9
Partiell förtida ålderspension	681	842	-19,1
Full invalidpension	1 750	1 809	-3,3
Delinvalidpension	1 054	998	5,6
Arbetslivspension	2	0	..
Familjepension	2 520	2 705	-6,8
Deltidspension	52	95	-45,3
Övriga pensionsärenden	18	13	38,5
Rehabilitering	616	610	1,0
Alla	12 400	13 071	-5,1

Antal ansökningar om kyrkans pensioner och övriga förmåner enligt pensionslag 2018 och 2017

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	812	766	6,0
Partiell förtida ålderspension	86	117	-26,5
Full invalidpension	530	497	6,6
Delinvalidpension	213	201	6,0
Arbetslivspension	0	0	..
Familjepension	157	180	-12,8
Deltidspension	2	11	-81,8
Övriga pensionsärenden	0	0	..
Rehabilitering	191	164	16,5
Alla	1 991	1 936	2,8

**Antal ansökningar om FPA:s
personalpensioner och övriga
förmåner enligt pensionslag
2018 och 2017**

Slag	2018	2017	Ändring, %
Ålderspension	138	164	-15,9
Partiell förtida ålderspension	30	38	-21,1
Full invalidpension	71	82	-13,4
Delinvalidpension	168	144	16,7
Arbetslivspension	0	0	..
Familjepension	31	23	34,8
Deltidspension	1	1	0,0
Övriga pensionsärenden	0	0	..
Rehabilitering	72	64	12,5
Alla	511	516	-1,0

**Antal personer som gått
i pension från anställning
per pensionslag 2018**

Pensionslag	Kommunsektorn	Staten	Kyrkan	FPA
Ålderspension	9 280	3 758	434	104
Full invalidpension	823	136	34	3
Fullt rehabiliteringsstöd	1 687	208	63	4
Delinvalidpension	2 606	267	45	44
Alla	14 396	4 369	576	155

**Medelålder hos personer
som gått i pension
från anställning
per pensionslag 2018**

Pensionslag	Kommunsektorn	Staten	Kyrkan	FPA
Ålderspension	64,2	63,0	64,4	64,7
Full invalidpension	58,9	59,5	58,4	*
Fullt rehabiliteringsstöd	48,9	51,3	49,7	*
Delinvalidpension	55,9	56,0	54,7	55,0
Alla	60,6	61,9	61,7	61,1

Förvaltningsorgan 2018

Medlemmar i Kevas delegation

Ordinarie medlemmar	Personliga suppleanter
Ordförande, Projektchef Harri Jokiranta, Seinäjoki	PD Pilvi Torsti, Helsingfors
Vice ordförande, AVM, ledamotsassistent Maarit Ojavuo, Kajana	Sjukskötare YH, akutvårdare Minna Harmaala, Asikkala
Kommunikationschef, EM Diana Bergroth-Lampinen, Björneborg	Lokförare, pensionerad Erkki Huupponen, Pieksämäki
Kommundirektör Christina Båssar, Korsnäs	Direktör för mervärdestjänster Christian Sjöstrand, Helsingfors
Verkställande direktör Toni Eklund, Åbo	Munhygienist, pensionerad Liisa Terävä, Rautjärvi
Projektchef, HVM Piia Flink-Liimatainen, Äänekoski	Nyckelkundschef Tommy Björkskog, Nådendal
Specialist, intern tillsyn Paula Himanen, Uleåborg	Ansvarig skolkurator Tuija Mäkinen, Jyväskylä
Ordförande Keijo Houhala, FKT rf	Ordförande Tero Ristimäki, Talentia ry
Skattetjänsteman Pirita Hyötylä, Kemi	Förmånshandläggare Auli Mustikkamaa, Ylivieska
Försäljare, pensionerad Paula Juka, Muhos	Maskintekniker, pensionerad Terho Korpikoski, Simo
Företagare Tomi Kaismo, Uleåborg	Senior Advisor Ismo Pöllänen, Imatra
Arbetsledare, elmontör Jouni Kemppi, Villmanstrand	Verksamhetsledare Hanna Vuola, Letala
Förhandlingsdirektör Petri Lindroos, FOSU rf	Ordförande Leila Lehtomäki, FOSU rf

Förvaltningsdirektör Saku Linnamurto, Nyslott	Projektberedare Pekka Leskinen, Leppävirta
Organisations- och utbildningschef Pia Lohikoski, Kervo	Förvaltningssekreterare Kati Tervo, Kemi
Intressebevakningsdirektör Marja Lounasmaa, Kommunfackets union rf	Ledningens rådgivare Keijo Karhumaa, Kommunfackets union rf
Lektor, pensionerad Leo Lähde, Nokia	Organisationsspecialist Anne Lindgren, Riihimäki
Servicechef Teemu Meronen, Helsingfors	Aktuariedirektör Mikko Päivinen, Träskända
Mentalvårdare Juhani Nummentalo, Salo	Jurist Tero Rantanen, Träskända
Rektor, pensionerad Erkko Nykänen, Siilinjärvi	Pensionär Antti Leinikka, Tavastehus
Ordförande Silja Paavola, KoHo rf	Intressebevakningsdirektör Else-Mai Kirvesniemi, KoHo rf
Direktör Pia Pakarinen, Helsingfors	Tandläkare Tiina Noro, Vichtis
Organisationssekreterare Ulla Perämäki, Helsingfors	Magister i samhällsvetenskaper Joonas Honkimaa, Kouvola
Stämningssman Simo Riuttamäki, Vittis	Farmaceut Minna Reijonen, Kuopio
Verkställande direktör Pekka Salmi, Tammerfors	Jurist Jaakko Ikonen, Varkaus
Verksamhetsledare Jussi Saramo, Vanda	Professor (emeritus) i social- och hälsovårdspolitik Juhani Lehto, Tavastehus
Äldre konstapel Tiina Sarparanta, Kajana	Företagare Erja Laaksonen, Jämsänkoski
Lärare, PeM Minna Sarvijärvi, Ylöjärvi	Riksdagsledamot, transportföretagare Markku Pakkanen, Kouvola

Biträdande avdelningsskötare Aulikki Sihvonen, Kontiolax	FL, forskare Emilia Syväsalmi, Euraåminne
Ledare för missbrukarbete, HVM Kirsi Torikka, Nyslott	Planerare, hälsovårdare Ritva Sonntag, Kemi

Kevas styrelse

Ordinarie medlemmar	Personliga suppleanter
Ordförande, arbetslivsprofessor Anna-Kaisa Ikonen, Tammerfors	
Från 13.6.2018 Ordförande, stadsdirektör Minna Arve, Åbo	Direktör Saija Äikäs, Esbo
Vice ordförande Kari Nenonen, Vanda	Riksdagsledamot Tarja Filatov, Tavastehus
Business Director Heini Jalkanen, Nådendal	Ekonomie kandidat Juha Kuisma, Lempäälä
Förhandlingsdirektör Risto Kangas, FOSU rf	Intressebevakningsdirektör Anne Sainila-Vaarno, KoHo rf
Till 7.3.2018 Kommunikationskonsult Sallamaari Muhonen, Helsingfors	Advokat Hannu Kokko, Vanda
Från 7.3.2018	
Riksdagsledamot Heli Järvinen, Nyslott	Forskare Tuomas Viskari, Helsingfors
Ordförande Päivi Niemi-Laine, Kommunfackets union rf	Ordförande Rauno Vesivalo, KoHo rf
Riksdagsledamot Markus Lohi, Rovaniemi	Koordinator för främjande av hälsa och välfärd Tuula Partanen, Villmanstrand
Verkställande direktör Harri Virta, Tammela	Fastighetsombudsman Oili Heino, Björneborg

Vicehäradshövding
Raimo Vistbacka, Alajärvi

Socialektorhandledare
Marke Tuominen, Äänekoski

Placeringsdelegationen 1.1.2015–

Medlemmar

Suppleanter

Ordförande

Ekonomidirektör
Seppo Juntti

Förvaltningsdirektör
Jonna Sillman-Sola

Vice ordförande

Överdirektör
Terttu Savolainen

Personaldirektör
Sinikka Malin

Lagstiftningsrådet

Marja Isomäki
(Finansministeriet)

Regeringsrådet

Auli Valli-Lintu
(Finansministeriet)

Budgetrådet

Jouko Narikka
(Finansministeriet)

Biträdande budgetchef

Juha Majanen
(Finansministeriet)

Professor

Minna Martikainen

Professor

Matti Keloharju

Finansrådet

Tuulia Hakola-Uusitalo
(Finansministeriet)

Finansrådet

Tuomo Mäki
(Finansministeriet)

Regeringsrådet

Kari Parkkonen
(Arbets- och näringsministeriet)

Konsultativ tjänsteman

Tiina Ingman
(Arbets- och näringsministeriet)

Organisationschef

Mika Periaho
(Kommunfackets union rf)

Ekonomichef

Jan Saarinen
(Kommunfackets union rf)

Stadsdirektör

Olavi Ruotsalainen

Generalsekreterare

Sisko Seppä

Arbetsgruppen för utveckling av arbetslivet 2018

Medlemmar

Ordförande

Verkställande direktör Aki Lindén

Samkommunen Helsingfors och Nylands
sjukvårdsdistrikt HNS

Personaldirektör

Arja Aroheinä

Jyväskylä stad

Förändringsledare

Kari Hakari

Finansministeriet

Vice verkställande direktör

Tapani Hellstén

Keva

Risto Kangas

FOSU rf

Förhandlingsdirektör

Jukka Kauppala

FOSU rf

Intressebevakningsdirektör

Marja Lounasmaa

Kommunfackets union rf

Förhandlingschef

Anne Mironen

Kommunfackets union rf

Pensionsdirektör

Merja Paananen

Keva

Chefsöverläkare

Tapio Ropponen

Keva

Intressebevakningsdirektör

Anne Sainila-Vaarno

KoHo rf

Arbetsgruppens sekreterare

Direktör för arbetslivstjänster

Kati Korhonen-Yrjänheikki

Keva

Organisation 31.12.2018

Allmän ledning

Verkställande direktör
Timo Kietäväinen

Riskhantering och intern revision
Chef för internrevisionen Päivi Alanko

Compliance- och förvaltningsenheten
Compliance Officer Markus Mankin

HR-enheten HR-direktör Mika Gylén

Enheten för kommunikation och sam-
arbete med intressenter
Kommunikationsdirektör Reija Hyvärinen

Funktionen för kundrelationer och tjänster

Vice verkställande direktör Kimmo Mikander

Enheten för kundrelationer
Kundtjänstdirektör Taina Uronen

IT-enheten
IT-direktör Tommi Heinonen

Enheten för interna tjänster
Arbetsmiljöchef Kristina Vuorela

Enheten för juridiska ärenden
Direktör för juridiska ärenden Karolli-
na Kiuru

Funktionen för pensions- och arbetslivstjänster

Vice verkställande direktör
Tapani Hellstén

Pensionsenheten
Pensionsdirektör Eija Korhonen

Enheten för invalidpensionsbeslut
Pensionsdirektör Merja Paananen

Enheten för försäkringsmedicin och
rehabilitering
Chefsöverläkare Tapio Ropponen

Enheten för arbetslivstjänster
Direktör för arbetslivstjänster
Kati Korhonen-Yrjänheikki

Placeringsfunktionen

Placeringsdirektör Ari Huotari

Fastigheter
Fastighetsdirektör Petri Suutarinen

Aktieplaceringar
Direktör Jussi Karhunen

Placeringsstrategin
Direktör Tommi Moilanen

Direkta ränteplaceringar, valuta och
derivat
Direktör Fredrik Forssell

Externa ränteplaceringar
Direktör Maaria Eriksson

Alternativa placeringar
Direktör Markus Pauli

Funktionen för finansiering och ekonomi

Ekonomidirektör Tom Kåla

Enheten för pensionsbetalning
Pensionsdirektör
Anneli Kajas-Pätäri

Ekonomienheten
Ekonomichef
Olli Pasanen

Enheten för värdepappershantering
Värdepappershanteringschef
Johanna Haukkovaara

Middle Office-enheten
Middle Office-chef
Maija Sarlomo

Finansieringsenheten
Finansdirektör
Allan Paldanius

PENSIONSPROFFS
FÖR DEN OFFENTLIGA
SEKTORN

www.keva.fi

00087 KEVA
Telefon 020 614 21